

— Mda, e clar, spuse cu subînțeleș știuca, Fii binevenit în liniștita lume a stufului, găstelor, peștilor și apelor line ! Eu, Împărăteasa bălții, te îngădui până la vremea prinzului aici, sub acoperișul umbritor de salcă...

— He-he-he ! rise Mitruță. Ești primitoare, bătrînico, dar la ora zece, cînd vin cei dintr-a VII-a B cu „provocarea” la fotbal, e musai să fii și eu în clasă ! Așa că, „împărăteaso” — o zeflemisi băiatul — mersi pentru...

Dar știuca, indignată, se vede, de ironia lui, o zbughise de mult.

După o vreme privirile îi căzură pe cîrdul de rațe care plutea ușor pe apă. În frunte, un rățoi cu capul verde ca smaraldul privea cu interes undeva, la malul de sub picioarele băiatului.

— Mac, mac, mac, mac ! îl chemă Mitruț. Mac, mac ! mai spuse el.

Rățoiul se opri la o palmă de mal și, cu un curaj demn de o pasăre de soi, începu să lipăie și să sară pe prundiș, căutînd să prindă cu ciocul ceva numai de el văzut în iarbă deasă.

— Mac, mac ! îl necăji iar Mitruț. Mac, mac, iacă și un prost pe lac !...

Luă o jordine de salcie și începu să-l zgîndăre cu ea pe rățoi, care, sub privirile admirative ale rațelor, se încapățîna să tot sară să ciugule acel ceva zărit numai de el în iarbă malului.

Mitruț se mai distră o vreme privindu-i strădaniile — credea el — fără rost, apoi simți dintr-o dată cum un șarpe rece i se furișează de-a lungul șirii spinării. Dădu să se ridice, dar ceva nevăzut, mai puternic decît el, îl țintui locului.

— Ușșș ! reuși el să articuleze. Ușșș !...

Dar era prea tîrziu. Unul dintre pantofii lui zmeurii — cel drept —, minat de o putere nevăzută, o luă frumușel prin iarbă, spre apă, în care se lansă ca o navă, abia încrețînd ușor unda pe urmele blestematului de rățoi.

Sub vraja, încă, a celor văzute se ridică cu greu și, avîntîndu-se în apa lacului pînă la glezne, urlă cit îl țînură puterile :

— Hei, stai !... Ușșș !... Mac-mac, stai o clipă !... Nici el nu mai știa ce să spună. Iar năbădăiosul pantof își continua plimbarea, îndepărtîndu-se de mal și țînîndu-se scai de rățoiul cu cap verde.

Mai făcu un pas. Dar nici rățoiul nu sta pe gînduri ; ochii lui ca două mărgele priveau furios, nu mai măcăia deloc, iar cum făcea Mitruță un pas, cum lipăia și el și se îndepărta...

Încet-încet, flancat de gălăgioasa adunare de rațe, Mitruță se trezi că apa îi ajunge pînă la genunchi. „Să mai înaintez sau să renunț la pantof ? !” Rățoiul se opri din nou, iar pantoful, care lua apă cu repeziciune, începu să se afunde.

Atunci, într-o pornire de-o clipă, Mitruț uită că era îmbrăcat, uită de toate și plonjă spre pantof, îl prinse, se cufundă împreună cu el. Cînd se redresă, trase iute de pantof să-l golească de apă. Dar parcă era un făcut : pantoful părea cu 2—3 kg mai greu decît de obicei !

„Măi, să fie !”, făcu el uluit de-a binelea și mai trase o dată, cu temei, încît ceva se întinse ca o strună, zvicni, pantoful săltă deasupra capului, iar rățoiul, împins și el ca de un resort, țîșni în aer o jumătate de metru deasupra valurilor.

„Prăpădițul de rățoi crede că...” , mai avu băiatul timp să cugete. În clipa aceea zări șiretul roșu-zmeurii cum tremura zurliu, să se rupă, între ciocul larg deschis al păsării și pantof. Cătrănit, începu să tragă de pantof spre mal. Rățoiul îl urmă o vreme supus și surprins, apoi, pricepînd cam despre ce va fi vorba, începu să se zbată nebun, bălăcînd apa cu aripile. Rațele — înfuriate și ele dintr-o dată — porniră năuce să măcăie și întreg alaiul progrese încet spre mal. De pe Mitruț apa curgea în șiroaie. Dar ce-i mai pîsa lui ? ! Abia acum i se destușea enigma ambițioaselor sărituri ale rățoiului, care nu urmărise altceva decît să înghită, nesătulul, bila de un roșu aprins din capătul șiretului. Și de-aici...

— Ei, las' că te învăț eu minte ! spunea acum, liniștit, băiatul. Și unde nu-ncepu să mi fi-l joace pe bietul rățoi cînd la dreapta, cînd la stînga...

— Aventurierule !... îl cicălea Mitruță. Ai să pezi tu la mal ce-ai să mai capeși !...

— Dansează, dansează, blestematule !... ridea Mitruț cînd ajunseră pe mal și cînd mai zvicni o dată pantoful, de bietul rățoi trebui să desfacă larg aripile, disperat, cu gînd să găsească undeva un sprijin.

Mitruț dădu să se așeze pe iarbă ; era sleit de forțe — dar tot ar mai fi vrut să se distreze puțin cu rățoiul.

Furtuna însă din senin se naște ! O voce aprigă, de bătrînă necăjită, începu să strige abia la o palmă de urechea lui :

— Hăi !... Sărțiți, hoții ! Mi-a furat rățoiul !...

Jordia cu care se jucase Mitruț se transformă în mîinile bătrînei într-o armă care vrista usturător picioarele goale ale băiatului.

— Mătușico, eu..., încercă Mitruț.

Dar cine mai putea potoli furia bătrinei? Lucra gura ei, strigând într-una după ajutor, dar parcă mai aprig îi lucra mina, încui Mitruț ajunsese repede să priccapă miezul unei străvechi zicale: fuga e rușinoasă, dar e sănătoasă! Își rezervă, totuși, răgazul de a smuci încă o dată, puternic de pantofo. Și, într-adevăr, hrăpărețul de rățoi își opri mărșica și scăpă șiretul, eliberându-l, astfel, și pe Mitruț, care o zbughi cu o asemenea viteză încui îi sfîrșiau călcăiele.

În urmă se auzea tot mai pierdut glasul bătrinei: „Săriți!... Imi fură rațele! Săriți!...”

Aleghă așa o vreme, cu apa șiroind pe el, pînă ce se văzu sus, pe podul înalt. Abia atunci aru curajul să privească înapoi. Bătrîna prinsese rățoiul, îl minșia pe creștetul verde cu duioșie, iar rațele, cerc împrejurul ei, măcăiau încîntate că făptășul își primise cele curenite, iar undera, jos, din undele limpezi-argintii ale lacului, lui Mitruț i se păru a zări capul uscat și lunguiet, ca de crocodil, al știucii: dinții ei tociți se străduiau să se miște într-un gest pe care Mitruț nu trebui să se muncească prea mult ca să-i afle înțelesul: bătrîna hoată a apelor ridea...

Drumul prin pădure

de PLATON PARDĂU

I se păru că pădurea era altfel, parcă schimbată, deși toate se întîmplau ca înainte — și bubuitul îndepărtat al tunurilor, și mirosul de fum pe care, uneori spre seară, îl aducea vîntul dinspre partea aceea de la poalele Giumălăului, unde era linia frontului, și potecile acoperite cu o blană roscată de cetină scuturată din brazii înalți și golași pînă la coroanele scurte și conice care răzbăteau deasupra, la lumină, și umbra umedă, și căderea strălucitoare a pîrului Chiliei peste pietrele frecate de apă, lingă care știa că se ascund păstrăvii. Adică mergea ca de obicei, cum mersese de sute și sute de ori către Prelucă, spre locul unde-și vărau vitele, mergea cum mersese de atîtea sute de ori peste imășurile Brădenilor, și pe la Piatra Albă, și pe la Cîrje, și pe la fintîna lui Enache, unde ajungeai deschizînd o poartă largă de lemn, bătea desculț pămîntul pietros, care, dimineța, era mai aspru și mai înțepător, pentru că somnul îi subția pielea de pe picioare și trebuia un ceas-două ca să i se facă la loc talpa cornoasă și dură de copil care se încălță abia la sfîrșitul

verii, cînd se pornesc ploile și vine ceata prevestitoare de omăt. Așa, cum rămăsese ultimul și peste capetele celor șase bărboți nu-l mai vedea pe bătrîn, deodată avu, foarte clară, senzația că nu mai fusese pe aici nicicînd, că fiecare brad, fiecare întorsătură de cărare, fiecare văioagă care trebuia coborîtă și urcată în cea mai adîncă tăcere îi sînt străine. Că-le vede întîia oară acum, venind în urma bătrînului și a celor șase bărboți necunoscuți care voiau să ajungă la soldații români. Luți pasul pînă se apropie de bătrîn și, o vreme, merse atîngîndu-se din cînd în cînd de mina lui mare și uscată pe care o legăna pe lingă trupul subțire și fragil. „Oare nu cumva mi-e frică? !”, se întrebă Radu în timp ce, cu coada ochiului, încerca să surprindă vreun semn de neliniște pe fața bătrînului. Dar fața acestuia era ca de obicei, lungă și scobită, ca secera lunii, cu bărbia împinsă înainte și fruntea ascunsă de-o pălărie veche de pîslă. Nu, nu era nici un semn că, pentru bătrîn, călăuzirea celor șase, printre pozițiile germane, ca să ajungă la soldații români ar fi constituit ceva extraordinar sau neliniștitor: bătrînul înainta cu capul puțin aplecat, în pas calm, dar destul de iute. Numai răsufierea îi era scurtă și șuierătoare.

„Doar nimeni pe tot dealul Druca-
nilor nu cunoaște drumurile ca el”, se gîndi Radu. „Lui n-are cum să-i fie frică. L-au ales că nu-i e frică și n-are cum să-i fie frică, pentru că știe pe unde să treacă și știe că nemții n-au cum să dea peste noi”. Era ceea ce se vorbise acasă la ei, în ograda împrejmuită cu gard înalt, nopți la rînd, după ce apăruseră cei șase bărboți, despre care se șoptea că sînt comuniști și stătuseră în alți munți și acum voiau să ia

legătura cu armata română. Mult se vorbise în nopțile acelea despre ce și cum trebuia să se facă, nu toți vecinii fuseseră de aceeași părere asupra datei și vremii când să treacă, dar niciodată nimeni nu se gândise că altcineva ar putea face treaba mai bine decât bătrînul. Asta era de la sine înțeles, și de la sine înțeles era ca bătrînul să meargă acum tăcut în fruntea micului grup, să nu audă întrebări, să nu aștepte răspunsuri. „Bine, bine — se tot rostogolea gîndul lui Radu —, el, care știe absolut totul, la ce are nevoie de mine?” Spre Obcina Mare, Radu nu trecuse niciodată, iar de locurile sălbatice, fără cărări, numai jnepeniș și căzături de brad doar auzise, pentru că oamenii din partea asta a muntelui nu aveau treabă să ajungă acolo. Dar în ultima noapte, cînd, în ograda împrejmuată cu gard înalt, așezați direct pe stratul de troscot verde, taică-su, Sofron Dranca și Simion din vecini se înțeleseseră cum să se procedeze cu trecerea celor șase printre liniile nemțești ca să ajungă la soldații români care țineau virful Băda, bătrînul Ilie Nacu, pînă atunci tăcut, deschisese gura și spusese numai atît : „Îmi dați un băiat cu mine”. Băiatul era el. „Ce trebuia să facă cu băiatul?”, se tot căznea Radu, să înțeleagă. Dar dacă, în realitate, bătrînul uitase drumurile? Dacă el, Radu, fusese luat ca să-i ducă el dincolo, dacă bătrînul nu mai putuse da înapoi, ca să nu-și strice obrazul? Izgoni însă repede ideea asta, fiindcă, în afară de faptul că era singuratic și tăcut, despre bătrînul Ilie Nacu lumea vorbea numai de bine și tot ce făcea el era lucru bine făcut.

După Obcina Mare intrară în ceață și trebuiră să se țină aproape. Unul ridică piciorul și cel din urma lui îl punea. Treceau printr-un afinet mare și pe Radu roua îl pișca între degetele picioarelor, împrăștiindu-i nedumeririle și întrebările. Pătrunzînd în locurile necunoscute, începu să se poarte ca un băiat obișnuit cu pădurea, ca unul care, din douăsprezece veri cite număra viața lui, cel puțin șase și le petrecuse la vite. Era ca întotdeauna : locurile se legau, și drumurile, deși mai puțin umblate, se legau de celelalte, ale lui. Deveni liniștit, își cumpăni eforturile, intră în mersul lui dintotdeauna, mersul acela pentru pădure, cînd trebuia să urci și să cobori și iar să urci, să te miști prin desime și, totuși, la urmă, să ajungi odihnit și la vremea dinainte

știută. Să-ți întipărești în minte drumul, să-ți legi ochii de-un fleac oarecare pe care să-l recunoști la întoarcere, să alegi din ochi semne care nu se schimbă, nu se pierd, cum e o piatră mare, cum e un anume fel al pămîntului, și altele ca astea, pe care mintea lui le alegea și așeza în ordine acum. Cu mers regulat veneau în urmă și cei șase, și Radu își dădu seama că, deși după vorbă și hainele amestecate nu erau oameni de pădure, se învățaseră cu pădurea și cu viața în pădure. De unde or fi venind? ar fi vrut el să știe.

Desen : KELLER EMESE

Odată stîrnită, întrebarea atrase o sumedenie de altele, măcar dacă ar ști cum îi cheamă și dacă au grade ca soldații și dacă ar vrea să-l lase să tragă odată cu unul din pistoalele acelea nemțești, cu două mîneri, care le atîrnau pe umăr. Dar nu îndrăzneau să deschidă gura. Mai ales din cauza bătrînului, care tăcea, și, dacă bătrînul tăcea, trebuia să tacă și el.

Se opriră la o fîntînă din care apă se prelingea pe un îgheab de lemn, pentru vite. Băură. Întîi bătrînul. Radu se lăsă anume la urmă, doar din cauza apei, sau despre apă careva are să spună o vorbă și după aceea el... Dar bătrînul făcu un semn cu mîna și porniră mai departe în liniște. Acum nu mai urmau cărarea. Coborîră o vale lungă, plină de jnepeni, în fundul căreia se auzea bătrîndu-se apa. Deci aveau să treacă un pîrîu, aveau să urce din nou, desigur, de-a coasta. Piatra pe care căleau din cînd în cînd era vînată, cu vine albe, cum mai văzuse, și-i era ușor s-o țină minte. Locurile astea aveau, desigur, un nume, pe care bătrînul îl știa. Dar putea să-l întrebe? Să fie singurul care să vorbească?

Începură să se audă, tare, tunurile undeva sus, în stînga. Ceața umplea calea pînă aproape de vîrfurile picioarelor lor. Coborîră pe călcîie, apoi prînseră a urca, ținîndu-se de crengile jnepenilor. Bătrînul gîfîia și, din cînd în cînd, se opreau. Marginea de sus a cetei se albi, se argintă. „Mai repede”, zise bătrînul, și fură singurele cuvinte pe care Radu le auzi de la el pînă ajunseră pe o spinare de piatră din acelea vinete, sure, cu incrustații de alb, dar mult mai lucitor. Se lipiră de piatră. Pînă departe se vedeau numai cefuri, acum luminate mai intens, ceea ce însemna că îndată are să răsără soarele.

Primul își dădu drumul dincolo bătrînul. Se rostogoliră pe o rîpă, care lui Radu i se păru nesfîrșită, după care o apucară pe o coastă cu jnepeni crescuți printre pietre mari, acum în întregime de culoarea marmurii albe.

Dincolo erau românii.

„Acum lăsați-mă pe mine”, zise unul din cei șase. Era un bărbat înalt, cu barbă și purta pistolul mitralieră cu teava înapoi. El se rostogoli primul peste dîlma aceea și cînd, după un timp, se întoarse era însoțit de un soldat român. „Acum noi ne ducem acasă și vă așteptăm”, zise bătrînul cînd bărbatul cu barbă îi mulțumi pentru ajutor. „Venim negreșit”, zise bărbosul. Apoi adăugă rîzînd: „Nu chiar pe drumul dumitale. Găsim noi altul”. „Să fiți

sănătoși”, zise bătrînul și-și dădu drumul încet pe coastă, intrînd iar în ceață. Radu îl urmă. În fundul văii, înainte de a urca iar, bătrînul se opri și se așeză pe o piatră. Avea obrazul alb și lui Radu i se păru că respiră mai repede și mai șuierător ca înainte, cu toate că acum stăteau. „Acum am să-l întreb — se hotări Radu. Acum, cît stăm, pot să-l întreb și el poate să-mi spună”.

Dar nu-l întrebă. Iar, ca la început, i se păru că-i în pădure și nu-i în pădure. Că-i el și nu-i el. Nu putea să-i spună asemenea lucruri bătrînului, care, desigur, ar fi ris ori ar fi ridicat din umeri în felul acela al lui care însemna că nu merită să se gîndească la asta. Porniră. Bătrînului îi trebuiră trei popasuri pînă unde începeau pietrele vinete cu vinișoare albe. Cînd pătrunseră în pădurea umedă și foșni-toare, pasul lui, o clipă, șovăi parcă în căutarea cărării, dar după aceea își reluă legănarea egală. Pe cînd străbăteau imășurile acoperite cu afine, de după Obcina Mare, Radu simți pe umăr mîna bătrînului. „Acum poate îmi va spune”, reveni el la gîndul lui de dinainte. Ilie Nacu tăcu însă în continuare, și cînd trecură un zăplaz de birne Radu văzu că fața prînsese a-i străluci luminată cumva de dinăuntru. Cît era de frumos!...

Umblară apoi prin pădurea înaltă fără să scoată un cuvînt. Mîna bătrînului se lipise de umărul lui Radu, și așa trecură peste Prelucă și ieșiră în drumul lat al întoarcerii pe care atît de bine îl știa.

Acum era ușor să-și închipuie toate locurile pînă acasă, și cînd bătrînul se răsuci brusc și alunecă încet spre pămîntul aspru ars, ca de cărămidă, gîndul lui Radu înregistră fără voie o mulțime de amănunte ale locului unde erau.

Abia după aceea îl cuprinse spaima. Ingenunche lingă trupul bătrînului. Fața lui Ilie Nacu era și mai albă, apoi deveni aproape transparentă. Bătrînul răsuflea scurt, înăbușîndu-se. „Sînt bătrîn”, zise el în șoaptă.

Lui Radu i se păru că vocea venea de undeva de sus, odată cu lumina dimineții răzbîtînd prin ceață. „De ce...?”, vru el să spună, dar cuvintele i se opriră în gîtlej. „Ai să ții minte drumul?”, îl auzi de nou pe bătrîn, și, deodată, în mintea lui Radu se lumină înțelegerea că aceste cuvinte erau pentru el, în același timp, un ordin, o dorință, o lege, pe care, de acum înainte, avea să nu le uite întreaga viață.

Toamnă

Bunicul a așipit.
Am deschis fereastra larg și am
soptit : „Să fie liniște !”

Auzind, eopacii sunători, încărcăți cu
vrăbii, s-au retras în virful picioarelor.

Numai o pasăre mică, neînțelegînd
nimic, a strigat : „Cirip” !

Și din cauza ei frunzele pomilor s-au
făcut roșii, roșii de rușine.

De-a v-ați
ascunselea

Nu te speria, Dorli, orașul nu a dis-
părut. Are doar chef de joacă. S-a
ascuns în parfumul teilor și în funigiei.

Să-l înțelegem : e primăvară !

Zbor

După ce a privit cu mult dor la zbo-
rul rîndunicii, broasca țestoasă s-a
așezat la stat, prietenește, cu o piatră
de pavaj.

Lacul de nuferi

Cine a văzut o ulcieă mai mare de
pămînt ? Și plină ochii cu flori ? !

Colivii

Unii copii aleg din cerul mare un pă-
trătel mic, mic și îi poruncesc rîndu-
nicii : „Tu aici trebuie să stai !”

Cîtă nedreptate !

Desen : OFELIA DUMITRESCU

Miniaturi umoristice

de VIOREL BURLACU

— Mariane, tu jucai mereu șah cu un băiat de la „B”. De ce nu mai joci ?

— Tu ai mai juca cu un pionier care ori de câte ori pierde începe să facă tărăboi ?

— Bineînțeles că nu.

— Vezi, de aia nici băiatul de la „B” nu mai joacă șah cu mine !

— Tu de ce nu-ți aniversezi ziua de naștere ?

— Pentru că eu m-am născut noaptea.

— Îi știi pe Năică dintr-a opta ?

— Cum să nu.

— El își aniversează ziua de naștere o dată la patru ani.

— Așa de zgîrcit e de mic ?

— Nu, s-a născut la 29 februarie !

Pe ulița satului Marin se întâlnește cu Ion, care duce un coș în mină.

— Ce ai în coș, Ionele ?

— Niște pui de-o zi

— Ciți ?

— Dacă ghicești, ți-i dau ție pe amîndoi.

— Trei ?

În fața unui milițian se oprește un băiețel și-l întreabă :

— Nene, n-ai văzut matala o mămică fără mine ?

— Mihăiță, tu știi de ce stă barza cu un picior ridicat ?

— Pentru că nu poate să stea cu amîndouă.

— Ce faci, Ionuț, de unde vii așa de vesel ?

— De la dentist.

— Ia te uită, bravo, înseamnă că ție nu ți-e teamă de dentiști.

— Ba mi-e foarte teamă.

— Păi atunci de ce te bucuri așa ?

— Pentru că dentistul nu e ră la cabinet.

— Eu nu mă tem de bunicul meu. Întotdeauna am ultimul cuvînt.

— Nu zău ? Cum faci ?

— Îi spun : ai dreptate, bunicule.

— Auzi, Mircică, ce-am auzit eu ? Un bebeluș hrănit cu lapte de elefant se îngrașă cu patru kile pe zi.

— Asta e o absurditate. Unde-ai auzit așa ceva ? Al cui e bebelușul ?

— Al unei elefantice.

— Vă roagă mămică să-i turnați în cana asta un litru de lapte de vacă.

— În cana asta nu încapă un litru de lapte de vacă.

— Atunci turnați-mi un litru de lapte de capră.

— Liniște, copii, nu se înțelege nimic.

— Foarte bine, noi vorbim ceva foarte secret.

— Eu n-o înțeleg deloc pe mămică.

— De ce, Marinică ?

— Păi, mă trimite la culcare cînd nu mi-e somn și mă trezește să mă duc la școală cînd aș mai dormi.

— Cine știe, copii, ce făceau cavalerii în evul mediu ?

— Eu știu, tovarășă profesoară.

— Spune, Ionescule.

— Ei se duceau pre-tutinden și se luptau ca să elibereze pe prințesele frumoase, pe care, apoi, le închideau în castelele lor.

— Cum curg riurile, Georgescule ?

— Riurile, tovarășe profesor, curg întotdeauna pe lingă sate și orașe.

— Cine știe, copii, care e timpul cel mai favorabil cînd se culeg merele ?

— Timpul cel mai favorabil e atunci cînd paznicul doarme.

— Iată, stimați vizitatori, un pat în care au dormit Goethe, Napoleon, Rossini și Balzac... Ce-i, băiete, ce nu ți-e clar ?

— Mă gindeam că au dormit foarte înghesuți.

— Ați înțeles, copii, nu ? Pămîntul se învîrte în jurul Soarelui. E clar, Ionescule ?

— Ziua e clar, dar noaptea în jurul cui se învîrte ?

Curcubeul

de BALOGH IRMA

Plouă de parcă ar turna cu găleata. E o ploaie caldă de vară, în suvoaie transparente. Irénke privește de la fereastra bucătăriei. Lumea a dispărut după o perdea fumurie. Cîte-o rafală puternică face să unduiască apa din curtea care s-a transformat într-o oglindă imensă. Pe luciul ei alunecă parcă sute de corăbii.

— Corăbii, într-adevăr corăbii ! strigă Irénke.

Din pragul ușii, Pintur, cotoiul negru ca tăciunele, își privește mirat stăpîna. Nu pricepe de ce o bucură atît ploaia aceasta, care lui i-a udat blînița de catifea și papucii albi, încît va trebui mereu să se tot spele și să se usuce. Dar Irénke nici nu se sinchisește de cotoi. Privește apa brăzdată de rafalele ploii și corăbiile aplecate de vînt. Parcă vede puntea celei mai mari dintre corăbii. Poate că pe corabie se află o zîină. Da, o zîină pe care căpetenia piraților vrea s-o ducă și s-o închidă pe veci într-un castel întunecat. Ei, dar uite că după căpetenia piraților aleargă cu toate pinzele în vînt o corabie albă. Pe punte se zărește un prinț. Oare îl va ajunge din urmă pe hainul pirat ? Îl va învinge ? Va putea oare s-o salveze pe zîina cea frumoasă, cu părul auriu ? Alte corăbii se apropie și inconjoară corabia căpeteniei piraților. Corabia prințului... Irénke n-are cum să vadă că torențele de apă ce se scurg pe sub poartă îi strîvesc toate corăbiile. Ea crede că undeva, la mijlocul mării, se găsește o insulă mirifică unde va ajunge prințul cel viteaz, după ce o va fi învins pe căpetenia piraților și va rămîne acolo cu zîina cea frumoasă, în fericire, pînă la adînci bătrînețe.. Ploaia de vară s-a oprit repede, tot atît de repede pe cît a pornit. Soarele apare și împodobește cu scînteieri de diamant copacii, florile, acoperișul casei din vecini. Dar ia te uită, înspre capătul grădinii, deodată, cerul este colorat de un arc imens. E un curcubeu ! Irénke știe ce e curcubeul, doar a învățat la școală despre asta. Acum, însă, cînd îl vede pe cer e cu totul altceva ! Nu seamănă de loc cu curcubeul din manual ! Cîndva, Zsuzzi, prietena ei cea mai bună, i-a spus ceva cu totul deosebit. Cîne trece pe sub curcubeu, i se pare că aude și acum glasul prietenei, va fi toată viața fericit. Irénke zîmbește. Ea știe că-i o copilărie să crezi așa ceva. Dar un glas lăuntric îi șoptește : „Ba să crezi, trebuie să crezi“... Și imensul arc aruncat peste bolta cerească devine tot mai strălucitor.

Deodată, Irénke pornește cu pași șovăielnici spre livadă. În partea aceea curcubeul se arcuiește pe cer ca o imensă poartă. În livadă crengile merilor și perilor afirmă îngreuiate de picăturile de ploaie.

— Mă întrebați încotro și de ce alerg ? se oprește Irénke dînd la o parte creanga unui măr. Într-acolo, departe ! N-o să mă opresc pînă cînd nu trec pe sub curcubeu !

Oamenii se întorc de la cîmp. O privesc uimiți :

— Unde mergi, Irénke ? Și de ce atîta grabă ?

Mormăie ceva. N-are nici-un rost să le spună adevărul ! Începe să alerge. Curcubeul o cheamă, o ademenește, parcă se joacă cu ea. Dar aleargă degeaba, arcul colorat se îndepărtează mereu.

Ajunge în apropierea pădurii de salcîmi. Acum, curcubeul strălucește dincolo de pădure. Irénke tot nu se oprește.

În pădure e liniște și aerul a devenit mai răcoros. Cîte o creangă uscată îi trosnește sub tălpi. Ici, colo, păsările își iau zborul. Deodată Irénke se oprește. Vede o turturea în iarbă. Are penele ude, zbîrlite. În apropiere, pe o creangă zărește altă turturea, mai mare. Nu departe, dintr-un salcîm înalt pîndește un vîndereu. Irénke se apleacă... Turtureaua de pe creangă își ia zborul. Stropi de ploaie cad peste Irénke. Da, da, spunea ea, înțelegînd ce s-a întîmplat. Puilul acesta cu penele ca mătasea, încercîndu-și aripile, a fost surprins de ploaie și n-a mai reușit să se ridice. De asta îl păzește pasărea-mamă... Irénke ascunde cu grijă sub bluză puilul plîpînd. Nelinistită, pasărea-mamă, după ce descrie în zbor cîteva cercuri, se așază pe o ramură mai joasă. Irénke scoate de sub bluză puilul ud leărcă și îl usucă în palme cu suflarea ei caldă. Cînd își ridică privirea spre creanga de deasupra capului, vede că alături de pasărea-mamă s-a mai așezat un pul cu penele zbîrlite. Simțînd că puilul pitit în palmele ei s-a uscat, îl lasă să-și ia zborul. Dar puilul nu se mișcă.

— Hiș ! îi spune și-i face vînt.

Acum nu mai are ce face, trebuie să zboare. Bătînd din aripi, se înalță și se oprește pe creangă lîngă turturica mamă.

Vîndereul, lipsit de pradă, se îndepărtează cu țipete stridente...

— Curcubeu ! strigă Irénke. Am uitat de curcubeu ! Întoarce spatele turturelor ce zboară vesele și străbate iute pădurea de salcîmi.

Arcul colorat al curcubeuului începe să pălească, ba chiar să dispară. Dar un alt arc apare pe cer, undeva departe, foarte departe.

— Vai, se gîndește, aproape fără să vrea, Irénke. Curcubeuul e aîit de frumos și minunat pentru că se arată acolo în depărtări și înălțimi de neatinș. Iar ea se ține de poze. A vrut să treacă pe sub curcubeu. Și de ce, mă rog, să treacă pe sub curcubeu ? Ea e fericită și așa: a salvat un pui de turturea !

— Ei, curcubeu ! îți mulțumesc totuși că m-ai ademenit pînă aici !

În clipa aceea, turtureaua, împreună cu puii pe care-i învăța să zboare, apare la marginea pădurii și zboară, zboară lin, tot mai departe, în direcția curcubeuului.

Irénke, cu palmele streășină la ochi, privește în urma lor.

— Au trecut ! strigă fericită. Turturelele au trecut pe sub curcubeu !

Ca un ecou, pădurea murmură încet după ea : ...au trecut pe sub curcubeu !

Traducere de Eugen HADAI
și Costache ANTON

IONICĂ

de PATIȚA SILVESTRU

Mîscîndu-se printre roboții din expoziție, lui Vicu i se păru la un moment dat că aceste creaturi sînt niște copilași aflați la primii lor pași. Iată, te apropii de unul, bați din palme și el se urnește din loc venind cîtinel spre tine. Îți mai lovești o dată palmele și el se oprește brusc, ca un copilăș la care te-ai răstii.

Chiar și forma lor e șugubeată. Unii sînt ca niște arătări de pe alte planete, alții ca astronauții echipați pentru călătorii îndepărtate, iar cîțiva par adevărați clowni, cu piciorușe și brațe alcătuite din bidonase butucănoase de plastic multicolor, cu fețele aducînd a măști de la obiceiurile tradiționale de iarnă și trunchiul aidoma polobocului îndestulat de băutură.

— Ce mai faci, dragă ? îi strigi unuia la ureche și el pornește spre o anumită direcție. Dacă-i mai spui apoi ceva, orîce, el se oprește tîntuit locului, întocmai ca puștii surprinși de o comandă a jocului Statuile.

Punerea în mișcare sau oprirea roboților se face și prin semnale luminoase, nu numai pe cale acustică. Acest lucru l-a experimentat și Vicu, îndreptînd un fascicul luminos spre ochii unor roboți aliniați în marea expoziție tehnică a pionierilor. Dar, printre altele expodate care stîrneau curiozitatea micilor și marilor vizitatori, inima lui bătea puternic pentru roboțelul cel mai mic, o adevărată bijuterie a expoziției, purtînd numele de Ionică. Îl lega de el mai mult-munca migăloasă de peste un an și jumătate decît faptul că obținuse premiul I la concursul de creație tehnică al copiilor și locul de cîinst în această expoziție republicană.

Cităm cîteva crîmpele din interviul luat lui Vicu de reporterul revistei „Creația tehnică” :

— De ce crezi că ți s-a acordat premiul cel mai mare pentru Ionică ?

— Poate juriul ar răspunde mai bine la această întrebare.

— Ce imbold stă la baza unei creații tehnice ?

— Nevoia de a rezolva o problemă de care ne izbim.

— Poți da un exemplu ?

— ...M-aș putea referi la unele invenții din această expoziție.

— Și anume.

— De pildă, priviți aparatul construit de colegul meu Costică Vlad. E un avertizor simplu, de leagăn, dar pînă acum nu i-a venit nimănui ideea realizării lui. Costică are un frățior mic pe care îl îngrijește, în timp ce mama lui se ocupă cu de-ale gospodăriei. Tîncul acesta urlă cît o fanfară de cite ori face pipi în leagăn, stîrnind un tărăboi ce se sparge în capul lui Costică. Ce s-a gîndit el într-o bună zi ? Oare n-aș putea să găsesc o soluție care să prevină plînsul ? Și astfel a instalat la masa lui o mică sonerie cuplată cu doi electrozi așezați sub scutecele sugăruului. De cite ori acestea se umezesc, rezistența electrică scade și atunci se închide releul care pune soneria în funcțiune, iar colegul meu schimbă așternutul frățiorului fără să aștepte plînsul lui interminabil.

— Într-adevăr, ingenioasă ieșire din încurcătură. Dar în cazul tău ce nevoi te-au mobilizat ?

— Am vrut să verific funcționalitatea unor angrenaje din lemn în condițiile acționării lor electronice. Văzusem la Muzeul tehnicii populare din Sibiu niște mecanisme complicate făurite din lemn de către creatori anonimi ce-au trăit cu veacuri în urmă și mi-am zis că munca lor poate fi pusă în valoare și în era electronică. Cu atît mai mult cu cît fo-

losirea unor piese metalice luate de-a gata mi-ar fi redus munca la o simplă asamblare a acestora, nu și la crearea lor.

— Dar ce caracteristici aparte are construcția ta ?

— În primul rînd m-am străduit să-i realizez toate „măruntaiele” din lemn.

— Chiar și roțițele ?

— Chiar. În plus, osiile, scripetii, pîrghiile, buloanele, caroseria, toate au fost modelate din lemn.

— Atunci cum poate funcționa electronic ?

— Excepție fac releele de comandă, montate în punctele-cheie ale mecanismelor.

— Și care sînt aceste puncte-cheie ?

— La cap sînt ochii și antena parabolică, iar în trunchi dictafonul și etajul de amplificare.

— Poți să spui cititorilor începători ai revistei noastre cum funcționează Ionică ?

— Să încerc. Semnalele acustice sau luminoase sînt receptate de urechile și ochii lui Ionică și transmise sub formă de impulsuri în trunchiul său, unde se află instalate dictafonul și mecanismul de deplasare. În membrele superioare, construite din lemn de balsă, sînt montate niște aparate sensibile, traductoarele de temperatură și umiditate, iar în manșeta pantalonului sînt mecanismele de schimbare a direcției de deplasare.

— E complicată schema acestei funcționări ?

— Nu. Fiecare mecanism are o schemă proprie.

— De exemplu, cea a dispozitivului de deplasare care este ?

— V-o pot desena mai ușor.

Și Vicu schiță două roți și o coroană dințată care se angrenează cu un melc solidă prevăzută cu o roțiță tot dințată ce se învîrtește sub acțiunea roții de pe arborele electromotorului.

— Tovarășe profesor Dumitrașcu, ce aveți de adăugat la cele spuse de elevul dumneavoastră ?

— Din cele citite în protocolul întocmit de juriu rezultă că distincția supremă a fost acordată pentru ingeniozitatea și finețea construcției, pentru marea precizie de funcționare și, de ce să n-o spun, pentru aleasa finisare estetică a lui Ionică. Priviți-l, îi vine să-l inviți la joacă, întocmai ca pe un copil.

— Vă mulțumim și vă rugăm să primiți caldele noastre felicitări, atât elevul cît și profesorul. Acum vă rog să ne demonstrați modul de funcționare a robotului.

— Vicule, ai cuvîntul ! i se adresă, plin de voie bună, dascălul său.

Cîntec copilăresc de cîntat vara

de DAN MUTAȘCU

Ce bei ?

Apă de aur.

De la cine ?

De la cele trei mătușe

preschimbate-n albine !

Preschimbate de ce ?

Pentru că nu ne-nvățau cîntece.

Și-asta era o vină mare ?

Păi cum... Din pricina asta nu
ploaia cu soare !

Dar de-acum înainte au să fie
creioanele colorate și cozonacul
fierbinte,
iar cățelul poreclit Ulysse
o să capete și el o fundă de vise...

O fundă parfumată și fierbinte ;
așa o să fie de-acum înainte
dacă tot a venit vara
și dumneata, nene,
ai gene de poeme !

— Vă rog puneți-i întrebări, îl invită premiul pe reporter.

— Ce-l pot întreba ?

— Ce doriți. Dar priviți-l tot timpul drept în ochi.

Și Vicu se topi în încăperea alăturată după ce declanșă dispozitivul de funcționare a robotului.

— Cum te cheamă ? răsună prima întrebare.

— Ionică.

— Ce vîrstă ai ?

— Aproape doi ani.

— Te simți bine printre semenii din expoziție ?

— Mai ales cînd mi se iau interviuri.

După plecarea musafirului, profesorul se retrase cu Vicu într-o încăpere alăturată.

— Mai întii te rog spune-mi de ce i-ai cerut reporterului să se uite tot timpul în ochii robotului.

— Ca să nu observe că am plecat de lângă el.

— Ei, bravo ! Să știi că ți-a reușit poanta. Dar ia povestește-mi cînd ai adăugat robotului instalația de radioemisie și recepție.

— Zilele trecute...

— E o idee formidabilă ! Ce bine ar fi fost s-o fi avut la deschiderea expoziției !

— Nu cred că era potrivit.

— De ce ?

— Și așa există bănuiala că noi, copii, nu simțim în stare să construim singuri nici simpli roboți.

— Ei, îți pasă de clevetirile neîntemeiate ?

— Mai este încă ceva. Toți roboții din expoziție funcționează pe principiul unor relee electronice simple ce se închid și deschid la semnale sonore sau optice și unele au cel mult niște benzi cu un text anterior imprimat.

— Fie, nu-i nimic. Mi-ai dovedit că ai depășit acest stadiu și-ți vom generaliza procedeul la viitoarea expoziție.

Doar că pînă atunci Ionică va fi mai bătrîn...

— Dimpotrivă, va fi mai tînăr.

— Cum așa ?

— Îi voi reinnoi majoritatea pieselor și chiar înfățișarea exterioară. Am găsit niște plăci colorate, din policlorură de vinil de toată frumusețea, care-i vor da un profil mai atrăgător. Iar un prieten mi-a dat lemn de mahon, din care-i pot strunji roți mai rezistente decît cele metalice.

— M-ai convins. Dar atunci nu-l mai poți numi Ionică.

— Desigur, va avea numele de Ionică II.

Prietenie

de PAULINE SCHNEIDER

Așa erau poreclii în clasă : triumviratul. Pentru că unde era Hans, acolo era și Costel și, bineînțeles, Geza. Prietenia lor începuse încă din clasa I-a, ba, Geza și Costel se cunoșteau de la grădiniță. Erau amîndoi în grupa mică și într-o zi s-au bătut cu marmeladă. Dar despre asemenea pățanii nu prea le convine să-și mai amintească. Acum sînt mari, știu să mănînce frumos. În privința învățurii, cei trei n-au nici-o grijă. Atîta doar că sînt într-o nesfîrșită dispută : care să i-o ia înainte celuilalt. Fîind toți trei pionieri, triumviratul vrea să fie mereu în frunte și la acțiunile pionierești ; și ce idei mai au ! Să nu vă închipuiți cumva că sînt copii model ! Nici chiar așa. Ar fi prea plictisitor. Toemai de aceea s-a întîmplat, de exemplu, ca într-o zi Hans să nu poată rezolva o problemă de matematică. Însă Rodica, o recunoscută forță în materie, cu carnetul doidora de note de zece și laudată de toți profesorii, l-a ajutat, și bineînțeles Hans a izbutit repede să ia un nouă. Dar în pauză, drept mulțumire, Hans a tras-o pe Rodica de cozile ei lungi și brune. Într-o clipă, la locul faptei a apărut Costel, iar în clipa următoare a apărut și Geza încrunțindu-și sprincenele. Cînd Geza își încrunta sprincenele, Hans o știa, nu era bine să te iei la harță cu el. Își are principiile lui.

Printre altele, adică printre alte acțiuni pionierești, clasa în care învăța triumviratul se angajase să aibă grijă de un om bătrîn și cu sănătatea cam subredă. Bătrînul locuia într-un bloc, în apropierea școlii. Iar acțiunea pionierească s-a dovedit a fi extrem de atrăgătoare prin faptul că acest om în vîrstă fusese cîndva acrobat de circ. În camera lui toți pereții erau plini de fotografii de pe vremea cînd juca la circ. Și ce fotografii ! Nici nu-ți puteai imagina că ceea ce vedeai acolo putuse fi aievea. Cu atît mai puțin îți venea să crezi că Ricardo — acesta era numele lui de acți — putuse fi cîndva atît de chipeș, cum îl arătau pozele acelea. Era ceva de necrezut, mai ales că odată cu trecerea timpului numele lui Ricardo fusese dat uitării. Iar astăzi ? Costel făcuse rost anume de o carte care se intitula : „Eroul Ricardo“. Pe copertă se vedea o fotografie înfățișînd un tînăr cu mușchi de atlet, cu ochi negri scînteietori, purtînd o pălărie cu boruri mari și pană albă, iar pe umeri o pelerină scurtă de culoare vernil. În mină ținea o spadă cu care străpungea un dușman, pe care, însă, nu puteai să-l vezi, deoarece nu mai avusese loc în poză.

Da, pentru tinerii de azi numele lui Ricardo nu mai spunea nimic. Fusese dat uitării. Acum, fostul acrobat e adus de spate, are obrazul plin de riduri, iar ochii, unde sînt scînteile din ochii aceia care se vedeau pe coperta cărții ! ? Și cînd te gîndești că, așa cum le povestise pe scurt copiilor, fusese unul dintre cei mai străluciți acrobați. Într-un tricou alb — cum putea fi văzut și în poze — zbura la trapez fără plasă, executa exerciții grele de acrobație, cu un curaj care nu ținea seama de nici un risc. Da, după fotografii abia îl mai puteai recunoaște pe Ricardo cel de odinioară.

Pionierii îl ajutau însă cu drag. Fetele îi făceau ordine în cameră, îi găteau sau îi spălau vasele, îi făceau cumpărături. Băieții, în fruntea cărora se afla mereu „triumviratul“, îl vizitau des, dar fără să se omoare prea mult cu ajutorul. Îi cumpărau figuri și îl rugau să le mai povestească cîte ceva. Cînd era vorba să le povestească despre lumea circului, ei erau gata să-l asculte ore în șir.

Intr-o zi, Costel le-a zis prietenilor :

— Azi veți merge la Ricardo fără mine.

— Dar de ce mă rog, ce treabă importantă ți-ai găsit ? l-a întrebat Geza.

— Avem un musafir. Ne vizitează bunicul din partea mamei. Nu ne-a văzut încă noua locuință.

— Bunicul ? a întrebat Hans. Bunicii sînt întotdeauna plictisitori.

— Al meu nu-i, a mormăit supărat Costel. Bunicul meu are mereu cite ceva nostim de povestit și ne înveselește pe toți. De aceea a și pregătit mama două torturi.

— Așa ! Înțeleg , adăugă ironic Geza.

Deci Costel nu s-a dus în ziua aceea la Ricardo, ci la gară cu părinții. Bunicul arăta exact așa cum și-l amintea Costel. Doar că avea fața poate mai brăzdată de riduri. Dar asta nu conta.

A doua zi cînd Costel s-a întors de la școală tatăl său încă nu venise de la serviciu. Mama era ocupată la bucatărie, așa că și-a luat un scaunel, bunicul de asemenea și s-au așezat față în față la o masă în sufragerie, lângă ușa care dădea spre balcon. Bunicul și-a luat pipa și a început să-l descoase pe Costel despre școală. Costel povestea, și, după interesul cu care-l asculta bunicul, băiatul avu în curînd impresia că stă de vorbă cu un coleg. Așa că îi destăinuî vruite și nevrute. Curînd veni vorba și de Ricardo. După primele cuvinte pipa se opri undeva la jumătatea drumului spre buzele bunicului, care privi surprins la nepotul său. Iar la numele de Ricardo bunicul se ridică cu o sprinteneală ce-i caracterizează mai curînd pe cei tineri și o luă spre bucatărie. Costel îl ajunse din urmă.

— Ioana, strigă bunicul din ușă, tu ce zici ? Ricardo trebuie să fie acel acrobat care, cu mulți ani în urmă, m-a ascuns pe mine. Ți-am povestit, îți mai amintești ?

Mama lăsă pe aragaz cratița din mină.

— Nu te emoționa, tată, și puse mîna pe brațul bunicului. Gîndește-te că ai tensiunea cam ridicată. Și dacă o fi chiar același Ricardo, cu atît mai bine. Roagă-l pe Costel să te conducă pînă la el. Atunci ai să te convingi.

Și astfel Costel și bunicul s-au dus la Ricardo. În ciuda celor șazeci de ani, bunicul mergea atît de repede încît Costel abia se putea ține de el. Sus, în camera lui Ricardo, cînd s-au văzut, au strigat un „ah !” atît de tare amîndoi încît trebuia să-ți astupi urechile. Cei doi bătrîni s-au îmbrățișat, apoi s-au bătut pe umeri cu-atîta putere încît aveau impresia că în clipa următoare or să cadă amîndoi. În cele din urmă, bunicul s-a lăsat pe un scaun, iar Ricardo a respirat cu greu de bucuria revederii. Amîndoi, ca la o comandă, și-au scos batistele din buzunar și au început, în liniște, să-și tamponeze frunțile.

Apoi, așa ca din senin, bunicul își aminti de Costel.

— Știi, Ricardo, spuse el, acest tînăr habar n-are de ce ne bucurăm atît de mult. Prin ce am trecut noi atunci pare o poveste. O poveste care va rămîne și după ce noi nu vom mai fi.

— Dar să stăm jos, îl invită el și pe Costel. Și au început amîndoi odată să povestească. Se întrerupeau des pentru că ba Ricardo, ba bunicul își aducea aminte de cite un amănunt important. Așa a aflat Costel povestea celor doi, a bunicului și a lui Ricardo. Ascultase atent și abia aștepta să alerge să împărtășească lui Hans și lui Geza tot ce aflase.

O poveste de-a dreptul extraordinară, care s-a petrecut cu mai mult de treizeci de ani în urmă. Pe atunci bunicul era tînăr, nu suferea de reumatism și era un bun alergător. Dar în acel timp, în Germania, Hitler ajunsese la putere. Și voia să subjuge prin război toate țările, chiar și pe cea a lui Costel și a prietenilor săi. Era o perioadă grea, în care oamenii cîstiau, comuniștii trebuiau să se ascundă ca să nu fie duși la închisoare sau în vreun lagăr. Iar bunicul era unul dintre acești luptători pentru libertate și dreptate ai partidului. El făcea propagandă comunistă în rîndul ceferiștilor și al muncitorilor din uzine. Însă a fost prins și dus la închisoare. După citeva luni, cu ajutorul tovarășilor, a reușit să scape și să continue lupta.

Într-o zi, și-a dat seama că cineva îl pîndește de după o fereastră. Și nu avea unde să se ascundă. Era iarnă și era foarte frig. Pe deasupra bunicului îi era și foame. Furișîndu-se pe străzi, a ajuns într-o piață în care se afla cupola unui circ ambulant. Alături erau vagoanele cu locuințele actorilor și cuștile cu animale. Bunicul s-a pitit lîngă o cușcă, apoi după o ladă, dar, sleit de puteri, a leșinat. Acolo l-a găsit Ricardo, care se pregătea pentru spectacolul din seara aceea. Ricardo era și el tînăr și ca acrobat avea un succes formidabil. Cînd l-a văzut pe bunicul, nu a scos nici o vorbă, dar și-a dat seama că era urmărit. L-a luat în brațe și l-a dus repede în locuința lui din vagon. A incuiat ușa, apoi l-a așezat pe

bunicul cu grijă pe pat. Când s-a trezit, bunicul a găsit pe măsua de lângă pat o farfurie cu supă caldă.

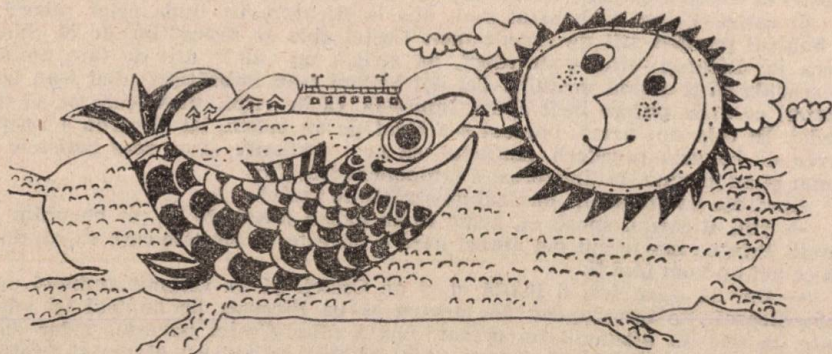
Acesta a fost începutul unei frumoase prietenii între bunicul lui Costel și Ricardo. Nimeni dintre colegii lui Ricardo n-a aflat că el ascunde pe cineva, deoarece avea obiceiul să-și incuie ușa ori de câte ori pleca să lucreze în arena circului. Când s-a ivit un polițist prin apropiere, bunicul și-a pus repede un costum de clovn, o perucă roșcată și un nas mare roșu. Dar traiul în felul acesta nu putea să dureze mult. Bunicul dorea să fie din nou printre tovarășii lui, să lupte în continuare pentru cauza lor dreaptă. Așa că bunicul și Ricardo au trebuit să se despartă. Ei erau convinși că se vor întâlni curând, dar lucrurile s-au petrecut altfel. În timpul revoluției din 1944, bunicul a fost grav rănit și a stat câteva luni în spital. Mai apoi a avut o seamă de alte sarcini, nu l-a putut întâlni pe Ricardo, dar nu l-a uitat. Când să-l caute, circul ambulant dispăruse, și unde putea să-l caute pe Ricardo? Cineva i-a spus că circul a fost aruncat în aer de o bombă și toți actorii au dispărut.

Aceasta era povestea bunicului și a lui Ricardo. Costel i-a ascultat cu atenție, dar cei doi aveau încă multe să-și spună, așa că a ieșit pe furiș și a început să alerge cit îl țineau picioarele de iute la prietenii săi, Hans și Geza. Să le povestească și lor totul. Nu degeaba le zice clasa „triumviratul”.

Traducere de Ecaterina BOKOR

LUNA, SOARELE ȘI PEȘTIȘORUL DE ARGINT

de GEORGINA VIORICA ROGOZ

Într-un riu de munte, trăia mai ieri-alaltăieri un peștișor de argint. Era tare frumos și sprinten, și Soarele, și Luna, și brazii, și munții cătau la el cu plăcere când îl zăreau sărind uneori deasupra undelor, iute ca o săgeată.

Scăpase în viața lui de mulți dușmani și de multe primejdii și nu era de fel fricos. Totuși, într-o zi de vară, se deșteptă înspăimântat, auzind un bubuit grozav. Apoi ceva uriaș și greu se prăvăli, vuind, în apele învolburate ale riului său.

Peștișorul de argint zvieni în sus, se uită îngrozit și văzu cu uimire că un perete de munte, care se afla acolo mai înainte, dispăruse. De frică, fugi departe și se piti în nisip. Tocmai la timp, căci și aici o ploaie de bolovani cădea din cer în vad, improșcând apa în toate părțile.

— Muntele meu a căzut în riu, muntele meu a căzut în riu! își spuse abia suflând peștișorul de argint.

Și, o vreme, nici nu mai îndrăzni să iasă la lumină, să cerceteze ce a mai rămas din mal.

Mai târziu, mult mai târziu, făcu totuși un salt deasupra undelor. Zări atunci, pe locul unde fusese un meterez stîncos, doar o grămadă de bolovani și niște oameni voinici care lucrau cu lopeți și buldozere să le dea de o parte.

Așa a fost în prima zi când oamenii au început să sape un tunel în muntele de lângă riul unde se născuse peștișorul de argint.

El nu înțelegea de ce se luptă oamenii cu stîncile și credea că totul s-a sfîrșit, că toate or să se prăbușească în riul lui... și muntele, și poate și Soarele și Luna or să-i cadă în cap... De aceea

se hotări să fugă. Și, dacă fugi în susul apei, acolo dădu de un stăvilăru de piatră, peste care nu putea sări oricât de viteaz ar fi fost el ! Iar dacă fugi în josul râului, luându-se la întrecere cu undele cele repezi, aici, ce să vezi ! Alte buibuituri și ploii de bolovani !

Nu mai știa peștișorul de argint încotro s-o apuce și ce să mai facă. Dar, cu vremea, se învăță și cu zgomotele, și cu toate. Trăia cu frica-n sân, neînțelegând nimic. Alți pești, bătrâni, atît de bătrîni și de înțelepți că știau pînă și graiul oamenilor, ziceau că va seca însuși râul lor. Da, oamenii îl vor seca ; ei vor să-l oprească din drum și să-l întoarcă, se zice, cu susu-n jos ! În loc să-l lase să curgă la vale, râul trebuia — fiindcă așa voiau oamenii — să curgă de-a-ndoaselea și să treacă printr-un tunel pe sub munte, iar de acolo să se azvîrle ca o cascadă într-o altă vale, pe care o va umple, preschimbînd-o în lac.

Ei, na, asta n-o mai credea peștișorul nostru de argint ! Să se-ntoarcă râul și lumea lor cu susu-n jos ? Păi ce-o să se-ntîmple atunci cu el ? Dar uite că, peste un șir de zile, zvonul se adeveri. Rîul începu să scadă. Scăzu azi, scăzu mîine și, cînd să vină toamna, abia se mai ițea, ca o suviță verde peste prundișul alb...

Peștișorul se uită îngrijorat în sus, spre Soare. Nu-l văzu. „Pesemne, și Soarele s-a ascuns de frică în vîlurile lui de nori, acolo în Marea lui cea albastră și nesfîrșită“, și-a zis el prostuț. A privit apoi cu teamă spre brazii cei verzi. Deasupra, într-un vîrf de pin, a văzut agățat un luceafăr mare-mare și strălucitor.

— A căzut și luceafărul peste noi ! s-a uimit el. La noapte te pomenești c-o să ne cadă și Luna-n rîu !

N-a dormit toată noaptea, așteptînd înfricată cele ce vor urma. A doua zi, de dimineață, buimac de somn și speriat de toate, a zbughit-o ca din praștie prin apa ce abia-abia se mai strecură de vale. Deodată, nu știu cum, se pomeni prins într-o gălețușă, pe care un băiat o culcase între pietrele de pe fundul râului scăzut.

Copilul s-a bucurat și a strigat :

— Ce peștișor frumos ! O să-l duc acasă, în acvariul meu, să nu moară pînă la primăvară !

Și l-a luat cu el.

Așa s-a pomenit peștișorul de argint într-un iaz micuț, cu margini dure și înșelătoare de sticlă. Cînd s-a dezmeticit, a văzut că nu era singur în acvariu. La fundul apei, în nisip, stăteau două scoici și un melc; răsuiau cuminte în căsuța lui de piatră.

— În iazul acesta nu-i niciodată

noapte ? a vrut să știe peștișorul nostru, privind pata de lumină, rotundă cît o farfurioară, ce veghea lingă malul de sticlă, de parcă răsărise acolo un minuscul Soare.

— Stăpînul nostru, băiatul, a pus pe masă o lampă aprinsă, l-a lămurit însă melcul.

Peștișorul de argint s-a plimbat nedumerit în lungul și latul Soarelui cel mic din apă. În urmă a ridicat ochii și a întrebat cu teamă :

— N-o să sece și acest iaz al nostru ? O să avem aer și hrană ? Lampa n-o să cadă peste noi ?

— Nu fi îngrijorat, n-o să se întîmple nimic ! rise melcul. Băiatul are grijă de noi.

Peștișorul a răsuflat mai liniștit o leacă. Dar apoi s-a întristat. Îi era dor de apele lui cele învolburate, prin care odinioară înota slobod... Și multă vreme a rămas nemișcat, privind fix cu ochiul său rotund și auriu ca un năsturaș, prin sticla acvariului.

Așa au trecut zilele... Se învăță și el, ca și ceilalți vecini ai lui, să trăiască în acvariu. Dar murea uneori de plictiseală și ar fi dat nu știu ce să afle ce mai e nou prin râul în care se născuse. Oare curgea acum printr-un alt vad, cum voiau oamenii, într-un tunel, adică ? Și muntele lui se prăbușise totot sau numai o parte ?

Îi descusu el pe prietenii săi cei noi din iazul cu țărături de sticlă, dar aceștia n-aveau habar ce se întîmplase.

S-au dus astfel și toamna, și iarna...

Iată însă că, într-o dimineață de primăvară, băiatul luă peștișorul din acvariu, îl puse într-o gălețușă cu apă și plecă apoi cu el la drum.

Merseră ei ce merseră, pînă ce ajunseră la marginea unui lac adevărat, mare, albastru, străjuit de munți drepți și imenși.

Copilul răsturnă găleata în lacul cel albastru și deodată — bildibic ! peștișorul de argint se pomeni din nou liber, în apă !

Atîta lumină se oglindea din cerul înșorit în unda limpede încît se zăpăci de-a binelea și începu să înoate fericit, sărînd din cînd în cînd deasupra apei.

— Bine te-am găsit, Soare ! spuse el, zîcînd într-un arc.

— Bine-ai sosit în lacul nostru cel nou, surise și Soarele.

— Dar unde e râul meu cel năvalnic ?

— Oamenii l-au silit să treacă printr-un tunel tăiat chiar în munte, grăi Soarele. Și nu numai râul tău și-a schimbat drumul, ci încă șapte ape și șapte izvoare, care se varsă azi aici, în lacul acesta nou.

— Dar de ce ? De ce ? se miră peștișorul nostru.

Soarele trecea tocmai printr-un nor și n-a răspuns. L-a lămurit însă un brad înalt de pe mal.

— De ce ? Ca să-și aprindă în fiecare casă câte o lună mică și câte un soare-pitic. De aceea au făcut oamenii lacul ăsta : din apele lui ei culeg lumina și și-o agață la ei acasă.

Peștișorul de argint s-a minunat și a tăcut chitic. A înțotat mai departe. În sinea lui, fiind el viteaz și dornic de isprăvi nemaipomenite, s-a hotărât să

aștepte seara... Și, cînd Luna va răsări și se va ogîndi în ape, în adînc, va fura și el un strop din ea. Ce ? Numai oamenii să-și agațe în locuința lor câte o Lună sau câte un Soare mititel, iar el nu ?

O încercat în seara dintii să fure o fărîmă de Lună, dar n-a izbutit. A încercat și a doua oară, și a treia. În zadar. De atunci se tot miră, în sinea lui. Oare de ce oamenii pot face o astfel de minunăție, iar el, peștișorul de argint, nu ?...

Jurnalul lui Lucuță

de VASILE BĂRAN

Prefață

Lucuță este un băiat care are o lupă prin care privește și face tot felul de observații. De exemplu, el a fost primul care a spus că soarele răsare în fiecare zi, iar dacă nu te duci la gară nu poți să iei trenul.

Și tot el a spus că timpul e cel mai bun judecător, tocmai fiindcă are timp să judece.

Poezia îți dă aripi — a mai spus Lucuță, dar ele vor crește totdeauna

înlăuntrul.

Și în sfîrșit Lucuță ne-a mai spus :

Cel puțin două dintre cele trei păreri proaste pe care le emitem despre cineva se referă

la noi înșine !

Să fim atenți deci :

floarea

dacă n-o uzi, se ofilește.

De asemenea dacă o uzi prea mult.

Recunoaștere

Cel mai greu mi-a fost primul pas.

De atunci merg mereu.

Greșeală

Cînd am împlinit trei ani, unchiul meu, sculptorul, mi-a făcut cadou un bust de ciocolată.

L-am privit : îmi semăna perfect.

Și m-am bucurat atît de mult

încît,

firește,

l-am mincat.

Metodă

Cînd l-am întrebat ce vîrstă avea copacul ce se ridica atît de fascinant în văzduh deasupra întregii pădurici, el mi-a spus că ar trebui mai întîi să-l tăiem, să-i vedem cercurile, fiecare cerc însemnînd un an.

Am renunțat și l-am întrebat atunci cît va trăi.

— Poți să-mi spui ?

— Sigur că da ! Cu exactitate, mi-a răspuns el, dar cu o condiție :

să-l tăiem !

Problemă

Cîți erau în sala aceea dacă, numărîndu-se, au constatat că, venind și el, nu s-au adunat prea mulți, dar că nici pînă la sosirea lui nu fuseseră prea puțini ?

Receptivitate

Se spune o anecdotă și colegul meu ride de patru ori : prima oară

cînd rid toți, a doua oară cînd o înțelege, a treia oară cînd își dă seama că risese fără s-o fi înțeles și, ultima dată, cînd face constatarea că ar fi putut să nu fi ris deloc.

Modestie

Vezi, spuse salcia, scuturîndu-și în apă vijelioasă roua de pe frunze, tot riul ăsta e făcut de mine !

Fizică

Amîndouă luminările au dispărut.

Numai că una a ars cu flacără, iar cealaltă s-a topit la dogoarea primei.

Cosmologie

E o mare deosebire între cel care a descoperit că pămîntul se învîrtește și cel ce a auzit că se învîrtește.

Atelier

Cînd nu te pricepi la o treabă

te simți stingher.

Cînd însă nu vrei s-o faci

îi stingherești pe ceilalți.

Perseverență

Colegul meu îmi spune :

— Ca să ai fericirea, trebuie să știi s-o întîmpini. De asta mă și duc în fiecare zi și mă rezem de bara din fața cinematografului.

UN MILION de prieteni

De peste o sută de săptămâni apare în „Cutezătorii” populara rubrică „Un milion de prieteni”. Potrivit specificului ei, cititorii întrebă și răspund eu, întreb eu și răspund ei, întrebă ei și răspund tot ei, și uite-așa ne întrebăm și răspundem și discutăm ca să lămurim o mulțime de lucruri mărunte în aparență, dar foarte importante ca semnificație.

Este „mare lucru” că un băiat din echipa de serviciu pe clasă a uitat timp de o săptămână să ude florile dintr-un anumit ghiveci? O mică neglijență — veți spune (deși nu există neglijențe „mici”) sau obo-seală, plictiseală... Sau o fi uituc. Toate aceste ipoteze pot fi discutate, dar eu v-o spun pe cea adevărată: băiatul în cauză era certat cu colegul care pusese floarea și pe cine s-a „răzbunat”? Pe ea, lăsînd-o să se usuce! Trageți singuri concluziile.

Multe scrisori au următorul conținut: „Sînt prieten cu X, care însă de la un timp mă ocolește. Cum să procedez?” Foarte rar însă autorul unei astfel de corespondențe se referă la el însuși, în sensul de a arăta: nu cumva poartă chiar el vina acestei prietenii eșuate?

Altă categorie curioasă de scrisori este aceea prin care elevi „de 9 și 10” se plîng că „în clasa noastră colegii... (urmează numele) invată prost, sînt indisciplinați, ne fac de ris. Am încercat totul, dar n-am reușit.” Care „totul”? Foarte rar „eminenții necăjiți” ne arată ce-au

făcut practic. Nu se os-tenesc nici să afle de ce un anumit băiat are o comportare criticabilă. Totuși nimic nu se întimplă fără o cauză! Neidentificînd motivele derivei unui coleg, e foarte greu să-l ajuti. Mai mult: făcînd abstracție de ele, înseamnă că tu însuși nu ești un bun coleg.

Numeroase sînt corespondențele în care ni se cer adrese de cîntăreți de muzică ușoară. Nimic de obiectat. Dar nu-mi prea amintesc să ni se fi solicitat adresele unor personalități din domeniul muncii, al cercetării științifice, al literaturii...

Într-un rînd, o cititoare de 14 ani ne-a scris, extrem de iritată, despre cum „colegii și profesorii, neînțelegători, nu iau în serios propunerea mea de a scoate o gazetă Semafor. Am încercat singură, dar cineva a rupt-o!” Realitatea: eleva noastră era foarte apreciată în școală, iar Semaforul apărea... cu toată regularitatea nestîngerit de nimeni. „Atunci de ce ne-ai trimis scrisoarea aceea?” A mărturisit, cu ochii în pămînt: „Tochmai mă certasem cu cineva, eram nervoasă și nu știu ce mi-a venit să pun mina pe stilou și... (un oftat de ușurare). Bine că n-ați publicat-o!”

Multe scrisori formulează întrebări delicate: „Mama nu-mi dă voie să mă plimb cu prietenul meu”, „Un profesor poate fi contrazis dacă simți că ai dreptate?”, „Sînt timid, învăț cit pot, dar cînd sînt scos la răspuns uit trei sferturi din ce am citit...”, „Vreau să scriu un roman, ce

mă sfătuiți?” Iată întrebări la care trebuie să te gîndești bine înainte de a răspunde. De aceea, fiecare scrisoare adresată rubricii „Un milion de prieteni” e citită cu multă atenție. E un semn de respect pentru adevăr și pentru cititori. E o obligație a ziaristului. Sînt foarte bucuș că mulți copii prezintă în corespondențele lor probleme de mare interes ale vieții de zi cu zi în oricare clasă. Acestea fac obiectul discuțiilor la care sînt invitați toți cititorii. Una din aceste discuții, cu sute de participanți, a pornit de la semnalarea faptului că două fete nu-și fac temele, copiază, lipsesc — motivînd aceste scăderi prin faptul că „sîntem în echipa de gimnastică de performanță a liceului, trebuie să ne antrenăm”. Cititorii — între care mulți pionieri-sportivi, inclusiv gimnaști, dar și numeroși elevi care se ocupă de muzică, artă plastică, tehnică — s-au declarat în dezacord cu cele două fete. Pe scurt, ei au emis următoarea părere: într-adevăr, este dificil să te pregătești zilnic în vederea performanței și în același timp să înveți bine — dar nimic important nu se face fără efort; nici nouă nu ne este simplu, dar, renunțînd la unele distracții, ne găsim satisfacția chiar în ceea ce facem în timp ce exercăm.

...Rubrica „Un milion de prieteni” rămîne în continuare deschisă cu drag tuturor copiilor.

OVIDIU ZOTTA

GRABIT PENTRU MAI... TIRZIU

de MIRCEA SIMTIMBREANU

Oficial era în vacanță de 24 de ore. Pentru el însă, pentru Emil, vacanța începea abia peste două ore și... 18 minute. Odată cu plecarea trenului din Gara de Nord. Două ore și 18 minute? Enorm! Mai ales când locuiești la o zvirlitură de băț de gară și când, pe deasupra, totul era pregătit din ajun: valiza, plasa cu mâncare, cartonașul cu adresa locului de destinație (parcă n-ar fi știut-o pe de rost și trezit din somn!): Valea Izvoarelor, a șasea sta-

ție, ulița mare, a doua casă pe stînga de lingă școală, fîntînă de piatră, o laviță și un nuc bătrîn, pe care era ținut numărul... din tablă: 264.

Și parcă n-avea să-l aștepte în gară prietenul său, Costel Bigică, bunul său prieten cu care se cunoscuse în urmă cu un an la mare, în tabăra de la Năvodari? Îi păstrase toate scrisorile și toate se încheiau cu rîndurile: „Dragă Emil, vino la mine îndată ce ieși vacanță! După vreo două-trei săptămîni o să ne întoarcem împreună la București! Bine? Al tău... Costel“.

Și, iată, sosise vremea! Adică nu, mai erau două ore și 17 minute... Uf! Băiatul nu-și mai găsea astîmpărul. Ce putea să mai facă să treacă timpul? Să numere tramvaiele care treceau în sus și în jos? Să dezlege cuvinte încruciate? Să deseneze? Și, deodată, dă cu ochii de caietul de limba română. Nu trecuseră nici două zile de cînd tovarășa învățătoare le spusese:

— Prima temă pentru prima oră... în toamnă: „Cum am petrecut vacanța“.

Ura! De ce să aștepte pînă la toamnă? Avea timp berechet acum: 2 ore și 13 minute pînă la plecarea trenului. Ei bine, într-o oră va termina tema! Într-un minut titlul era scris, apoi... apoi Emil se opri.

Nu mai fusese niciodată la țară. Niciodată! Ei și? Citise doar atîtea lucruri în cărți și ziare! Și pe urmă nu străbătuse cu trenul sau cu autobuzul atîtea sate? Începu să scrie:

Prima dată eu am ajuns în Gara de Nord. Acolo era o forfoteală grozavă, oamenii se grăbeau care încotro, megafonoanele anunțau sosirea și plecarea trenurilor.

— Ajunge, își zise, doar n-am să-mi petrec vacanța mare în gară. Continuă să scrie: Curînd trenul s-a pus în mișcare. Drumul a fost ca un vis și am ajuns cu bine în comuna Valea Izvoarelor.

— Acum va trebui să descriu puțin natura, așa cum se obișnuiește! Cercul era albastru. Iarba era verde.

Reciti și plescăi din buze nemulțumit:

— Asta e ca în clasa întâi. Dar în iarbă, dar pe cer nu se află nimic? Să ne ocupăm puțin de iarbă... Ce poate fi în iarbă? Niște boboci de gîscă? de ce nu?

Scrise: În iarbă verde mișunau niște boboci de gîscă mici și pufoși, care...

— Ce fac bobocii de gîscă? Măcăie? Țț! Asta fac ratele... Ne! Mugesc? Behăie? Ce fac gîștele?! se întreba cu glas tare băiatul și nu găsea nimic.

Poate pentru că era grăbit, poate din pricina zgomotului tramvaielor.

— Stai! Am găsit, se luminează Emil și fără să mai stea pe gânduri adăugă: care făceau zgomot. Pe cerul albastru zburau berze care...

— Și berzele ce făceau? Ce fac ele cînd zboară pe cerul albastru? Cîri-pesc? Parcă nu... Guită? Orăcăie? Nici într-un caz! Atunci?

Privirea i se opri asupra propoziției de deasupra. Ura! A găsit! Continuă: Zburau berze care făceau zgomot.

Mai departe. Ceva despre ciine! Ciinele lui Costel... Se opri din nou:

— Cum se spune cînd o javră se bucură? Ce face ciinele cînd dă din coadă? Chiuiie? Sare într-un picior? Cam greu... Este un cuvînt, precis este! se chinuia băiatul cu ochii la ceas, dar nu-l găsea pe loc.

Și deodată se liniști. Nu-l găsisese odată? Scrie: Ciinele lui Costel făcea zgomot, Bun!

— Acum încă un element... Cloșca cu pui! La țară sint cloști? Sint! Și ce fac ele? Cloșcănesc? Parcă așa ceva, dar nu era sigur. Și puii? Puiuesc?! Parcă! Dar nu mai avea timp să verifice. Atunci? Simplu!

Scrie: O cloșcă cu pui făcea zgomot. Perfect, acum va încheia. Își aminti o frază care îi plăcuse cîndva și pe care o ținea minte cuvînt cu cuvînt.

— Asta o să-i placă mult tovarășei învățătoare!

Începu un alineat nou și scrie: Pretutindeni domnea o liniște poetică și adîncă. Se auzea cum crește firul de iarbă. Punct. Valiza și fuga la gară. Mai erau 15 minute.

Pe masă rămase caietul deschis. Scria așa:

„În iarba verde mișunau boboci de gîscă mici și pufoși, care făceau zgomot. Pe cerul albastru zburau berze care făceau zgomot. Ciinele lui Costel făcea zgomot. O cloșcă cu pui făcea zgomot.

Pretutindeni domnea o liniște poetică și adîncă. Se auzea cum crește firul de iarbă“.

În gară era o forfotă grozavă, dame-nii se grăbeau care încotro, megafoanele anunțau mișcarea trenurilor.

Și Emil era fericit.

Exact ca în lucrarea mea! se bucura băiatul. Ce înseamnă să ai imaginație creatoare! Totul am prevăzut! se felicita el de la fereastra vagonului. Cîrînd, pot să pariez, trenul o să se pună în mișcare întocmai ca în lucrarea mea...

Și chiar așa se întîmplă.

Cum se construiește un castel

de ION LILĂ

Un castel se construiește pe-ncercate
Din cuburi colorate.

Turnurile le faci înalte, din
cărămizi pătrate
Și cu acoperișuri țuguiate.

Îi construiești curtea interioară
În care se plimbă un cavaler
cu o domnișoară.

Zidurile de apărare sint masive
și înconjoară

Cetatea pe dinafară.
Soldați cu arcuri și săgeți

punem de pază
Iar podul suspendat se lasă
peste apa din vază.

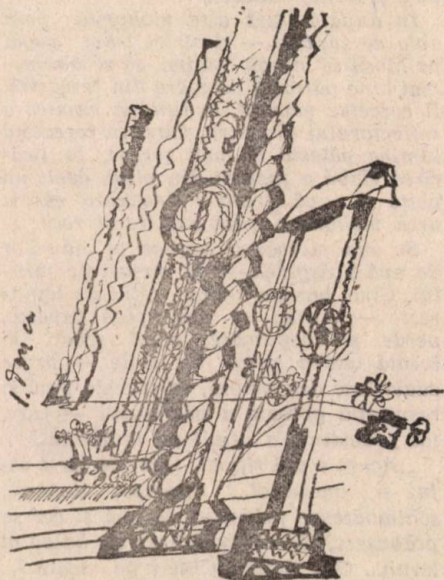
Facem stegulețe din aur și argint
Care să fluture mîndre în vînt.
Într-o caleașcă trece Coșînzeana

strălucită
Urmată de o numeroasă suită.

Piticii fac tumbă, saltimbancii dansează
Oastea cea numeroasă urmează.

Fă-Frumos călărește un cal alb ca
zăpada

Și trece singur pe toată strada.
Vezi ce ușor un castel construiești?
Trebuiești doar cuburi
Și să fie lingă tine mama,
să îți spună povești.

Omul de nea

de EMILIA CĂLDĂRARU

Pe neașteptate vîntul își schimbase direcția, sufla dinspre mare, aducînd negură multă, vîriet de valuri agitate și rînsori învălmășite. De patru ori încercasem să plec de la far, dar tot de atîtea ori m-am întors. Era imposibil să mergi mai mult de o sută de metri prin cîmpia prelungită deodată într-un alb nesfîrșit, nămeți strămutați în trombă de colo pînă colo. Și ce liniștit străluceau în soare, azi dimineață, priveliștile din jur! Tocmai fiindcă era atît de frumos și fiindcă mai era și duminică mi-am zis să fac un drum pînă la far, să-l văd pe Moșu. Cine să fi bănuît vîrnița de acum?

Nu pot să plec. Trebuie să aștept dimineața. Am vrut să telefonez la primărie, să-i anunț pe ai mei, dar degeaba. Moșu îmi povestește despre nevasta și feciorul lui; s-au prăpădit de mult, i-a mai rămas doar o fată — o vede rar, e măritată într-un oraș de munte. Mai des își vede nepoata. „Vine la mine în fiecare vară — îmi spune. Mi-a trimis și o fotografie. Frumoasă fată!”

Cunoașteam fotografia. Din prima seară cînd am venit aici, în odăita din turnul farului. Era tot timpul în fața mea pe pervazul ferestrei prin care priveam către mare; o fotografie ieștină, „la minut”, cu cinci fete în uniformă de școală. Care din cele cinci o fi nepoata? Aș fi vrut să fie cea din mijloc — ochi codați pe care, nu știu de ce, îi cred verzi și un fel hazliu de a-și stringe buzele.

În după-amiază asta mohorîtă poza abia se zărește — dealtfel l-am rugat pe Moșu să stingă lumina, să se observe mai bine pătutul de mare din fereastră. Îl cercetez mărunt, la lumina ritmică a reflectorului din turn. Cînd în fereastră lumina pălește nu mai zăresc, la lîcărirea slabă a focului din plită, decît un petec de apă cenușie deasupra căreia urcă mohorît o lună subțire și rece.

Se aud plescăituri turbate al zidurilor de apă spărgîndu-se la picioarele farului. Cînd lumina revine, totul se lămurește — marea se vede pînă departe, verde și înspumată, cerul scoate la iveală cîteva șiruri de stele — brusc odaia iese din umbră, se zărește pînă și respirația greoaie a bătrînului — care, tot povestind, a ațipit pe lavița lui.

...Acum e oră tîrzie... totul în jur e difuz și imaterial... aproape, departe, schimbătoare priveliști de apă și cer se prăbușesc, fără preget, într-un halou al iernii... Oră tîrzie... Cine-i pe scară?... Cine-i la ușă?... Cine e omul din ușă,

palid și alb din tălpi pînă-n creștet?... Cum să vorbesc cu omul de nea?

Moșu tresare buimac. Omul de nea dă „Bună-seară” — zîmbește tot timpul, cumva nepotrivit cu trăsăturile lui ascuțite; s-a aprins lumina, vraja s-a stins.

...Scuturat de zăpezi, omul de nea nu e altcineva decît un băiat în haine militare. Moșu i-a făcut un ceai cu rom și el stă lingă plită să-și usuce hainele și bea cu sorbituri mari. Nu-i prea vorbăreț: ațita am înțeles că e de la pichetul de grăniceri din apropiere și a venit la Moșu să vadă dacă sint acolo; li s-a telefonat grănicerilor pe fir militar, din comună, că legătura cu farul e întreruptă — s-au rupt firele din cauza viscolului — și nu se știe nimic de soarta mea. Mă uit la el și mă tot întreb: unde, cînd l-am mai văzut? Nu se aleg decît imaginii fugare, vin și pier înainte de a se contura. Apar tot mai precis cîteva siluete metalice implantate într-un cîmp gol... Da, da, e șantierul acela imens, unde am fost să-l văd pe tata în urmă cu cîteva ani — înainte de accident lucrare în construcții. Pe urmă, imaginile acelea halucinante: incendiul, prăbușirea schelelor, vacarmul, goana oamenilor, zborul înspăimîntat al stolurilor de păsări — totul de la un simplu scurt-circuit. Pe urmă, tata scos dintre dărmături de băiatul acela, nu mult mai mare decît mine — un ucenic de-al lui, căruia știam că trebuie să-i mulțumesc, dar nu puteam — stăteam ca împietrit, urmărind gesturile sale bine calculate, calmul înstăpînit pe trăsăturile lui ascuțite... Ștefan... așa îl chema...

„Ei, eu mă duc la pichet... O să dăm telefon că totul e în regulă”. S-a ridicat, m-a bătut pe umăr: „Nu miști de-aici pînă nu vin din sat să te ia”. Și-a pus mantaua și a ieșit în noapte, în vînt, în zăpezi. I-am strigat din ușă: „Mulțumesc, Ștefane”, dar nu m-a auzit.

Îl urmăresc cu ochii din pătutul ferestrei — nu cea care dă spre mare, cealaltă, către cîmp —, la lumina ritmică a reflectorului din turn: ființă neverosimilă, nepămînteană, pierzîndu-se albă, într-o nesfîrșire de alb...

Nepămînteană? Prostii! — știu atît de bine că cel de acolo e Ștefan. Mîine va ști și tata.

Încep tezele... Și după pozna de azi... ehe! abia la vară poate o să-mi mai dea voie tata la far... Da, da, la vară... Atunci și vizibilitatea e bună... în plus o să am probabil ocazia să-mi verific intuiția: fata aceea, nepoata Moșului, oare chiar are ochii verzi?

CORĂBIILE

de OVIDIU ZOTTA

Remus avea în mână o coroană de fulgere, ca Jupiter Tonans. Așa-i plăcea lui să-și închipuie, văzînd cum îi răsar dintre degete bețele roșii, verzi, portocalii, albastre ale pixurilor Carioca. Fulgerul ăsta și-l purta însă cu discreție la o palmă sub nivelul pupitrului. Lucra pe rupele, cu blocul de desen pe genunchi, aruncînd la răsîmpuri spre profesorul de franceză Mircea Teodosiu acele priviri pe care orice elev știe să le încarce cu o mare inocență și preocupare cînd în realitate se gîndește la cu totul altceva decît la obiectul lecției. Remus desena, desena într-una. Cînd se uita la tablă, nu conjugările franțuzești le vedea, ci flote nesfîrșite de corăbii. Provele lor ridicau pulberi de apă salină care-i atingeau obrazul, vîntul șuiera în capcanele velaturii, frînghiile întinse pocneau și țiuiau.

Lucra pe sferturi de coală. Pitheas și Eric cel Roșu, Piri Reiss și Magellan, Petru cel Mare și Nelson s-ar fi silit să-și asigure serviciile lui apropiindu-și-l ca prieten, angajîndu-l ca inginer sau, la nevoie, luîndu-l captiv.

Pe Remus, corăbiile îl atrăgeau așa cum îi atrăgeau pe alții automobilele. Ei vorbeau despre Mercedesuri și Fiaturi, despre motoare Wankel și caroserii ranforsate, despre cei 480 cai putere ai mașinii încredințate de „scuderia“ Ferrari lui Niki Lauda în campionatul de formula unu. Remus se gîdea la galioane și bricuri, la jonci și caravele, cu etrave și etambouri, cu focuri, rîndunici și velastraiuri. La început, copiasе modele celebre din enciclopedii, pe urmă uitase de sine consultînd tratate și albume pe care, în acest secol, puțini cititori ai Bibliotecii Academiei le mai solicită. În ultimul timp se lăsa în voia imaginației, închipuînd corăbii care sublimau în velaturi uluitoare și în structuri nemaivăzute tot ceea ce fusese mai inteligent și mai poetic în navigația cu pînze. Astfel de nave nu ancoraseră în nici un port, poate că le văzuseră, uneori în dulci halucinații, marinarii narcotizați de soarele ecuatorului sau ațîțați de jocul presiunilor atmosferice din preajma uraganelor. Corăbiile lui Remus păreau mai degrabă gigantice păsări dintr-o necunoscută vîrstă a pămîntului, multicolore, cu trupuri și aripi croite de altă biologie decît aceea familiară ornitologilor. Aceste nave-păsări existau independent de oameni, pe care ele îi căutau și-i atrăgeau pe punți. Lemnul lor era și lemn, dar parcă și un fel de os, un aur, o tulpină vie ; velatura era din pînză, dar parcă și din nori, și din auroră boreală.

Primul care-l solicitase fusese un elev din clasa a doua. El ocupa, dimineața, banca lui Remus. Găsind în pupitru o foaie cam mototolită, îi plăcuse zăgrăveala cu corabie și rămăsese pînă la venirea lui Remus să-l roage : „Nu mi-l dai mie ?“. Remus, care ar fi fost în stare să-l salute cu excesivă deferență și pe un sugar, se pierduse în amabilități : „Cu plăcere, sigur, stai să-i fac un passepartout, adică nu, mai așteaptă o clipă, îți desenez altceva pe o hîrtie ca lumea“.

Trei zile după aceea, colegii săi priveau cu uimire furnicarul copiilor dintr-a doua care, refuzînd să evacueze clasa la amiază, îl asediaseră pe Remus. Voiau toți desene cu corăbii. Frumosul Tedi Simionescu, om cu fotografie în „Sportul“, vice-campion național de juniori la șah, băgase de seamă că Remus are exact ceea ce i se cuvine, adică, fiind în mintea copiilor mici, îi stă bine printre ei. Totuși, vice-campionul simțea o anumită iritare, stai, domnule, la urma urmelor ce-o fi Remus, vrăjitor, vedetă de se înghesuie atîta lume, fie ea și de-o șchioapă, în jurul lui ?

Cel mai uimit de succesul său era însuși Remus. „Ce-or fi avînd corăbiile astea ?“, se mira el. Le desena automat, așa cum alții, ca să-și omoare timpul, desenează pe foile de la coada caietului sau pe manșetele ziarelor avioane, profiluri de fete, Colt-uri din Far-West. Acasă era cu mare grijă să nu fie surprins de părinți, care-l învinuiau că se ocupă de lucruri rămase în urma vîrstei lui. Ei ar fi fost bucuroși să-l vadă rezolvînd în tăria nopții probleme interminabile de matematică și de fizică („Ca mîine vine admiterea la facultate, și tu ce faci ?“) sau chiar, sufocat de mulțimea tratatelor și înconjurat de un instrumentar complicat, să elaboreze lucrări științifice, să inventeze ceva („Tu nu citești ziarele,

nu vezi că în U.R.S.S. un băiat de 17 ani e doctor în fizică, iar la Los Angeles o fată de 19 ani a devenit profesor universitar ?"). Remus era foarte stînjinit, se simțea vinovat că nu-i trece prin cap nici o idee cu care să forțeze seiful genialității științifice. Învăța și el cît putea, cam de nota 8, la teze necoborînd sub 9, dar după șase ore de școală și trei-patru de lecții inima nu-l mai îmbia decît spre vreo carte de aventuri, iar cînd nici asta nu-l mulțumea, cădea melancolic pe gînduri. Cum i-ar sta transpirînd glorios la o masă de șah, ca Tedi Simionescu? Cum ar face să devină un superman ca Livică Oproiu, prințul casei de cultură, specializat în cîștigarea tuturor concursurilor — dans modern, „Cine știe cîștigă“, muzică folk, viața furnicilor ? ! Atît de intens se gîndea Remus la toate astea, în-cît aproape fără să-și dea seama acoperea trei-patru foi de bloc cu ce ? cu corăbii, pe care bineînțeles, de teama gurii părinților, avea grijă să le ascundă repede, dacă mai avea unde, fiindcă sertarele, subpatul, locul dintre perete și dulap și chiar și bocancii de schi, cu care nu făcuse niciodată schi, erau plini de desene pe foi de bloc, de matematică, de română și chiar de jurnal.

Într-o școală, modele se răspîndesc și se succed fulgerător. Unei fete îi trece prin cap să poarte la rever o literă de metal — e litera cu care începe numele prietenului ei. Peste cîteva zile toate colegile poartă cu mister inițiale, chiar dacă n-au nici un prieten. Se aude despre cineva că și-a umplut camera cu acvarii, nu peste multă vreme, peștișorii exotici devin o pasiune generală, pentru ca să moară de foame odată cu apariția altei mode — colecționarea ambalajelor de ciocolată, brînză, macaroane sau de glasuri ale colegilor imprimate pe bandă de magnetofon, varianta modernă a lunguroaselor albume de amintiri.

Cea mai recentă modă îți cerea să fii posesorul unei corăbii desenate de Remus. Nu era greu s-o obții : cu mîna lui pistruiață multicolor de pixuri, Remus executa comanda la iuteală, oriunde s-ar fi aflat — în clasă, pe coridor, în curte, în atelier. Așadar, nu varietatea lucrărilor era explicația goanei după ele. Talen-tul lui de pictor era, de asemenea, prea puțin invocat. În orice caz, organizatorii frecventelor expoziții de artă plastică — de la tingiri decorative la pinze hiper-realiste — nu-l solicitaseră niciodată.

Fapt este că, într-o zi, lui Violete-Margarete i s-a întîmplat ceva uluitor : a luat nota 10 la teza de literatură. Violete-Margarete, om de maximum 7 la toate obiectele, s-a văzut brusc în casă străină. La lucrarea respectivă (foarte grea, despre național și universal în „Luceafărul“ lui Eminescu) nimeni altcineva nu luase mai mult de 8. Ce nu scrisese, el acolo, despre toate scrisese, și cum scrisese, într-un stil înflorit de metafore și, conform aprecierii colegilor, plin de „șozuri“ și de „truvaiuri“. Cu deosebire uimeau unele fraze neobișnuite la el, cu cîte două-sprezece subordonate, semn al unei gîndiri complexe. În anumite pasaje, profe-soara a remarcat chiar „haloul de mister romantic al înseși scrierilor din epocă, amintindu-ne de Edgar Allan Poe, Hölderlin, Hugo“. Violete-Margarete murea și învia văzîndu-se pus în această companie. În pauză a fost luat din scurt de colegi : „Mă, urîtule, te-ai consacrat ! Ce-ai citit, de unde ți-au venit toate ideile alea ?“. Violete-Margarete, suflet sincer, a răspuns îmbujorîndu-se fisticit : „Cînd ne-a dat întrebările, eram sigur că n-o să iasă mai nimic. Aveam pe bancă un desen de-al lui Remus. Ce să fac, rodeam în dinți coada stiloului și mă uitam la cora-bie. M-am tot uitat așa pînă cînd deodată au început să-mi vină ideile. Parcă de acolo îmi veneau, din corabia lui Remus !“.

Explicația, în ciuda unor manifestări izolate de neîncredere, fu în general destul de bine primită, înlăturîndu-le mai marilor în ierarhia clasei povara de a accepta motive de altă natură, cum ar fi fost inteligența nebanuită a lui Violete-Margarete sau o vastă cultură literară însușită peste noapte.

Cîteva zile mai tîrziu, se dădea ca sigur că un număr însemnat de elevi, din toate clasele, nu-și mai făceau lecțiile, ca de obicei, în urletul tranzistoarelor, ci avînd dinainte o corabie de-a lui Remus. Se mai spunea că Tedi Simionescu ar fi reușit să se concentreze mai bine la ultimul turneu de șah și să găsească soluții îndrăznețe datorită faptului că, între mutări, își lăsa privirile să rătăcească pe una din corăbiile lui Remus. Doi îndrăgostiți celebri, dintr-a X-a C, după o dramatică neînțelegere, s-ar fi împăcat grație faptului că băiatul îi dăruise fetei, ce ? tot o astfel de corabie. În fine, papagalul Vasile, dăruit școlii de o delegație din America Latină și pe care zadarnic se chinuia mecanicul liceului de doi ani să-l învețe să vorbească, ar fi rostit primele cuvinte la o zi după ce, întîmplător, alături de colivia lui fusese aninată o altă corabie de-a lui Remus.

— **Qu'est-ce que vous faites, cher Remus ?** se interesă, înclinându-se cu adîncă deferență, profesorul de franceză, Mircea Teodosiu, care, plimbîndu-se printre rînduri, nimerise lîngă el, situație neplăcută pentru amîndoi.

— **Nothing...**, mormăi fisticit Remus — și blocul și cariocile căzură cu zgomot deoarece vinovatul se ridicase brusc. **I am sorry.**

— **Quoi ? !** roși Teodosiu. **Mais où vous croyez-vous ? A la leçon d'anglais ?** Dublă greșeală. După ce că desena pe ruptele, Remus mai și confunda ora de franceză cu aceea de engleză. Cel mai liniștit elev intrase în conflict cu cel mai cumsecade profesor.

Clasa aștepta cu încintare deznodămîntul. Mircea Teodosiu subțirel și alb și roz era în fața unei mari tentații. Pe Simionas, pe Vigu, pe Dudică nu i-ar fi dat afară și nici n-ar fi reușit, fiecare dintre ei fiind o deșcă bătrînă, care știe să-i speculeze timiditatea și delicatețea. Acum, în sfîrșit, i se iveau pentru întîia oară ocazia potrivită, omul potrivit. Avea el oare să reziste tentației ? Împurpurîndu-se atît de emoția debutului într-ale asprimilor pedagogiei cît și din pricină că făcea treaba asta cu inima strînsă, oftă amărît și triumfător, arătînd ușa :

— **Dehors, s'il vous plaît !** Îmi pare rău, dar nu pot... nu putem să ne permitem... există o disciplină.

Și, pierzîndu-se, făcu chiar gestul prevenitor de a-l conduce. Remus, îmbujorat, se înclină și el, ca și cum i s-ar fi făcut un mare serviciu, surise îndatoritor și părăsi clasa. „Sîngerosul duel dintre doi miei de lapte !”, exclamă amuzată Voichița, destul de tare ca să fie auzită de toată lumea.

...Lui Remus, coridorul, pe care-l străbătuse ani de zile, i se păru acum străin și dușmănos. Busturile de ghips ale clasicilor creau o impresie de răceală dînd coridorului atmosfera unei instituții unde nu te așteaptă nimic bun. Îl enervară și ciuberele cu ficuși și lămii, observînd pentru întîia oară că sînt prea puțin crescute aceste plante, nu puteai să te ascunzi după vreuna din ele. Era pentru prima dată scos „la statui”, n-avea aplombul veteranilor, se simțea osîndit, stigmatizat. „Ce-o să fie acum ?”. Cum nu știuse el să prețuiască situația de a sta liniștit în clasa lui, ce fericiți erau colegii.

— Remus, ce-i cu dumneata aici ?

Directorul Vasiliad răsărise lîngă el pe neștiute. Remus îi văzu pantofii negri, de lac. Mai sus nu avu curaj să-și ridice privirea. „Poftim cu mine“. O luă cu groaza în suflet după pantofii de lac. Cum de arătau așa, ca scoși din cutie, cînd afară turna cu găleata și era năroi și Vasiliad n-avea mașină ? În cancelaria directorială nu mirosea a petrosin ca în clasă, ci a ceară de parchet. Văzu picioarele cu labe de urs ale mesei de ședință, covorul în pătrate portocalii și albe, fotoliul de piele tutunie. „La loc, te rog“. Asta era pedeapsa : să stai restul orei să te vadă toată lumea. Remus se așeză pieziș, ocupînd nu mai mult de cinci centimetri din adîncimea generoasă a fotoliului. Auzi fișitul hîrtiilor pe care le mînuia Vasiliad. Sub birou i se vedeau pantofii și ciorapii de culoare vișinie, bine întinși. Virful piciorului drept bătea o darabană ușoară pe dreptunghiul de poli- etilen pus acolo pentru protejarea covorului. Vasiliad întîrzia să-i ceară lămuriri, de ce fusese dat afară din clasă, așa că Remus începu să transpire dîndu-și seama că ar fi cazul să înceapă el discuția. „Bine-bine, dar ce să spun ?” În cancelarie fiecare cuvînt trebuia bine gîndit, altfel te alegi cu cine știe ce. Omul din fața ta nu are timp pentru amănunte. De-asta și tace. Cînd o să vorbească, nu-i trebuie mai mult de cinci cuvînte ca să-ți înghețe singele. „Te pomenești că exact în clipa asta se uită la mine !” Remus hotărî, disperat, să-l privească. Fie ce-o fi. Cu cît mai repede, cu atît mai bine. Își simțea urechile arzînd și mîinile reci. Ridică ochii și văzu fața lui Vasiliad ; nu, nu se uita la el, ci pe o hîrtie, avea o expresie neutră, ținînd stiloul cu penița la trei centimetri de ea, pregătît să coboare în picaj cu o rezoluție fermă, își vedea de treabă ca și cum ar fi fost singur în birou. Și ce mai văzu ? Văzu ceva care i se păru ireal : deasupra aceluia cap de bărbat puternic și aspru se afla, pe peretele auster, lipsit de alte podoabe, una din corăbiile lui Remus. O mină dibace îi făcuse desenului un amplu passepartout care-l încadra ca o întindere de omăt, mărginit de o ramă subțire cît linia orizontului. Remus strînse pleoapele pînă văzu flăcări. Era adevărat ? O corabie de-a lui, acolo ? În clipa aceea, ar fi făcut orice pentru directorul lui, s-ar fi aruncat și în foc.

Încercați să vă cunoașteți mai bine posibilitățile!

60 de întrebări — 60 de răspunsuri

Vă propunem ca prin intermediul celor 3 teste să vă evaluați singuri spiritul de observație, de asociere și disociere, de atenție, precum și memoria, imaginația și chiar... cultura! Pentru fiecare test se acordă 15 minute. Practic este dificil a răspunde la toate cele 20 de întrebări în 15 minute; de aceea vă recomandăm să nu întârziati prea mult la o întrebare dacă nu-i cunoașteți răspunsul, ci să treceți mai departe și-

nind seamă că în final ceea ce contează este numărul de răspunsuri exacte. Se impune, de asemenea, ca subiectul să nu cunoască dinainte răspunsul la vreuna din întrebări.

În încheiere, dacă rezultatul testului nu corespunde așteptărilor voastre, nu vă alarmați. Nu a fost decât un joc, dar unul, sperăm, util. Un fel de antrenament, dacă vreți!

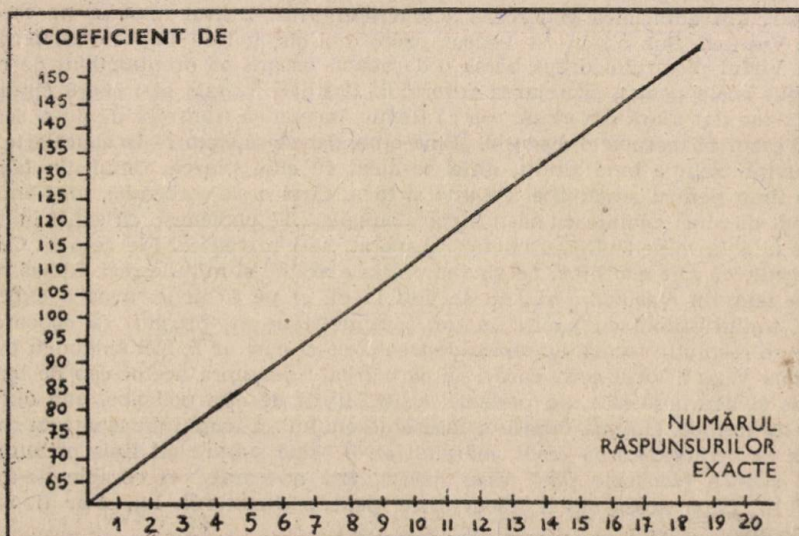
CUM SE CALCULEAZĂ PUNCTAJUL

Pe linia orizontală a graficului se reperează numărul răspunsurilor exacte pentru fiecare test în parte. Se ridică o perpendiculară pînă la intersecția cu dreapta trasată, cifra punctului de intersecție reprezintă coeficientul obținut. (De exemplu, pentru 8 răspunsuri exacte coeficientul e 100.)

Pentru fiecare test în parte se ob-

ține cîte un coeficient. Cel mediu oscilează în jurul valorii de 100, în timp ce valorile peste 120 caracterizează pe cei superdotați. Sub 67 — „prezentarea” foarte scăzută. Se poate însă ține cont că testele nu se desfășoară totdeauna în condiții optime (concentrația maximă, obișnuința cu astfel de probe) și în acest caz se poate considera că un calcul e aproximativ prin lipsă cu 10 puncte. Astfel, cine întrunește 70 de puncte își poate atribui 80.

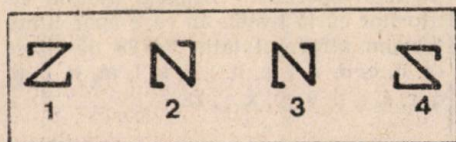
Deci să începem:

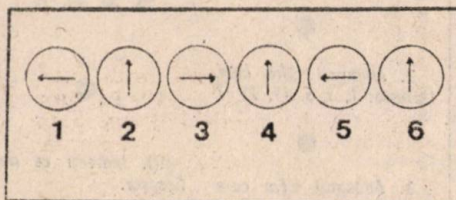
PROBA NR. 1 — vizuală

Vă prezentăm un grup de 20 de exerciții de „tip vizual”. În primele 18 grupe de desene, un desen din fiecare grupă se deosebește de celelalte care, toate, au o particularitate comună. Urmează să indicați dv. care-i „intrușul” în fiecare grupă de desene.

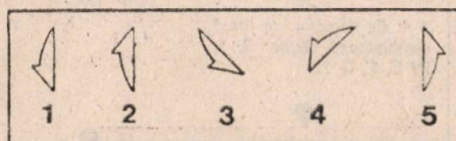
La ultimele două grupe, mai precis la numerele 19 și 20, trebuie să răspundeți care sînt... „intrușii”, adică nu e vorba numai de unul, ci de mai mulți.

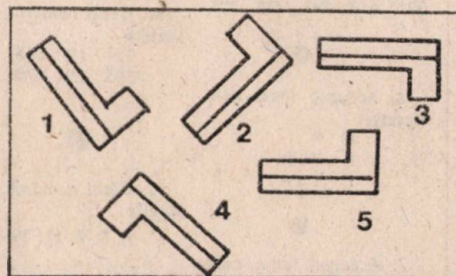
Nr. 1

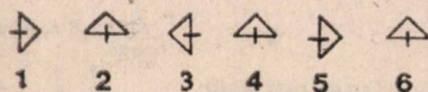
Nr. 2

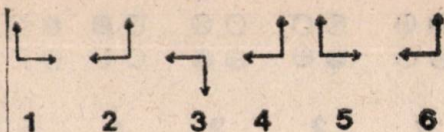
Nr. 3

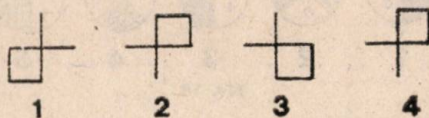
Nr. 4

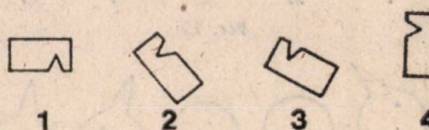
Nr. 5

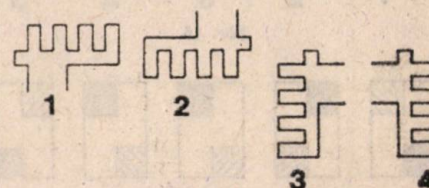
Nr. 6

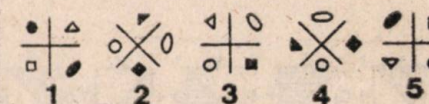
Nr. 7

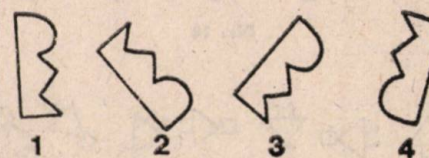
Nr. 8

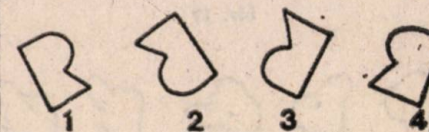
Nr. 9

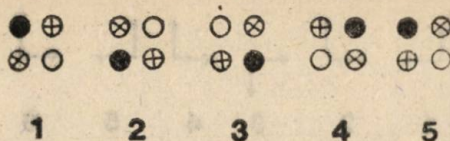
Nr. 10

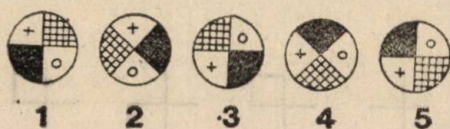
Nr. 11

Nr. 12

Nr. 13

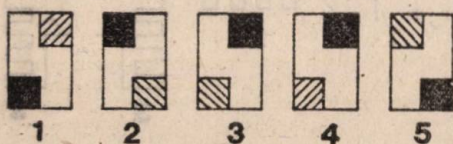
Nr. 14

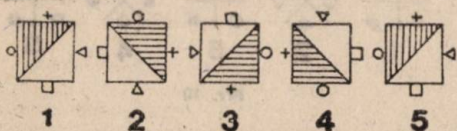
Nr. 15

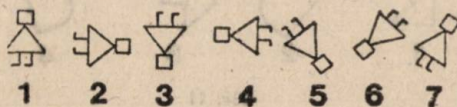
Nr. 16

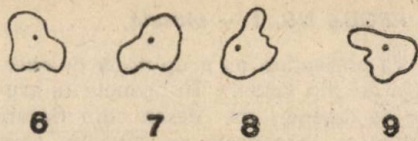
Nr. 17

Nr. 18

Nr. 19

Nr. 20

PROBA NR. 2 — numerică

Testele de mai jos se încadrează în rîndul celor de natură „numerică” și se adresează celor care posedă o mare abilitate în manevrarea cifrelor, caracteristică oamenilor care lucrează în domenii specifice. Atragem atenția cititorilor că la testele în care apar litere folosim alfabetul latin de 26 de litere (a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z).

1. Adăugați litera care lipsește: B, E, H, K ?

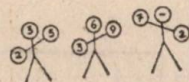
9. Indicați ce număr lipsește: 18, 20, 24, 32 ?

2. Adăugați cifra care lipsește: 1, 3, 5, 11, 21 ?

3. Adăugați cifra care lipsește: 1, 2, 5, 12, ?

10. Indicați ce număr lipsește:

4. Ce număr și ce literă completează seriile: 3, 5, 7 ? C, E, G ?

5. Trebuie eliminat unul din aceste numere. Care? 321, 672, 241, 258, 441

11. Găsiți numărul care lipsește: 234 (?), 567, 345 (?), 678

6. Adăugați litera care lipsește:

G P I
E W R
I ? F

12. Găsiți numărul care lipsește: 4, 5, 7, 11, 19 ?

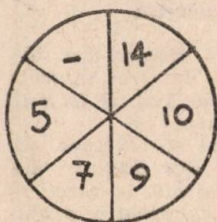
7. Adăugați litera care lipsește: Z W T ? N

13. Găsiți numărul care lipsește:

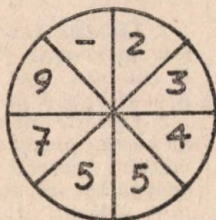
8. Care este numărul care lipsește? 3, 6, 9 ? 15

9, 4, 1
6, 6, 2
6, 6, 2
1, 9 ?

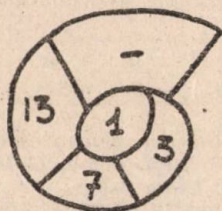
14. Găsiți numărul care lipsește

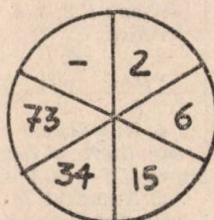
18. Găsiți numărul care lipsește:

15. Găsiți numărul care lipsește:

19. Găsiți numărul care lipsește:

16. Găsiți numărul care lipsește:

4, 7, 6
8, 4, 8
6, 5, ?

20. Găsiți numerele care lipsesc:

2	5	9	14	—
4	8	13	19	—

17. Găsiți numărul care lipsește:

1, 5, 13, 29 ?

PROBA NR. 3 — verbală

Acest test este în raport cu capacitatea de a înțelege informația verbală și de exprimare prin intermediul cuvintelor în mod inteligibil, colorat, complex.

1. Completați fraza următoare : „Ochiul e pentru a vedea, precum gura e pentru a...” cu unul din cuvintele : dinți, auzi, a plînge, a vorbi, a gîndi.

2. Ce animal nu se potrivește cu celelalte : cal, asin, zebra, pisică, cămilă, bou.

3. În lista următoare e ceva în plus, ce anume ? ton, balenă, delfin, cașalot, focă !

4. În lista următoare e un termen care are o semnificație opusă primului cuvînt al listei : sfîrșit, subtil, scop, început, naștere, moarte, înalt.

5. Care este cuvîntul din paranteză (un punct corespunde unei litere) care

precedat de literele următoare duce la obținerea altor 6 cuvinte cu sens determinat. C(...) C(...) B(...) Sm(...) P(...) T(...)

6. Care e cuvîntul din paranteză (fiecare punct o literă) care formează cu „C” un cuvînt, iar fără „C” și împreună cu „AN” alt cuvînt ?

C(...) AN

7. Care din cuvintele următoare are o semnificație analog primului cuvînt : exact, bun, onest, corect, ordonat.

8. Două cuvinte din cele de mai jos trebuie să completeze fraza următoare. Care ? „...e pentru prînz precum cina e pentru (...)” : fereastră, dulce, dejun, flux, depinde, seara, gustare, muchie, mîncare, digestie.

9. Alegeți cuvintele care completează frazele : „...e față de trei cum e pîtrimea față de...” : rege, patru, apă, rece, cald, bou, treimea, casă.

10. Găsiți literele care completează primul cuvînt și formează începutul celui de-al doilea cuvînt : (fiecare punct, o literă) În (...) os.

11. Care cuvînt nu se potrivește cu celelalte : moto, macara, tren, camion, car.

12. Găsiți literele care completează primul cuvînt și formează începutul celui de-al doilea : (fiecare punct, o literă) A (...) OARE.

13. Ce sport nu se potrivește cu celelalte ? : fotbal, rugby, polo, schi.

14. Ce animal nu se potrivește cu celelalte : unicorn, leu, himeră, grifon, dragon.

15. Care cuvînt din rîndul al doilea are ceva comun cu primul rînd :

ferăstrău, spadă, zburător
ciocan, ton, moment, auto.

16. Care e cuvîntul din rîndul al doilea care are ceva comun cu primul rînd ?

lună, întuneric, sferă.

plîne, fond, dinte, ciine, floare.

17. Care e cuvîntul din paranteză (fiecare punct o literă) care precedat de literele următoare duce la obținerea altor cinci cuvinte cu sens determinat :

A (...)

T (...)

C (...)

MA (...)

D (...)

18. Care vehicul nu se potrivește cu celelalte ? : car, mașină, sanie, bicicletă, tren.

19. Care e cuvîntul din paranteză care precedat de literele următoare duce la obținerea altor cinci cuvinte cu sens determinat

P (...)

CO (...)

E (...)

C (...)

VO (...)

SOLUȚII

PROBA NR. 1 — vizuală

1. Desenul nr. 4, restul se pot supra-pune prin rotire.

2. Desenul nr. 4. Celelalte, de la 1 la 6, reprezintă o limbă de ceas „fixată” la fiecare sfert de oră. Singurul desen care nu urmează o normală succesiune este cel de la nr. 4.

3. Desenul nr. 2, restul se pot supra-pune prin rotire.

4. Desenul nr. 3, restul se pot supra-pune prin rotire.

5. Desenul nr. 4. Figurile indică o deplasare succesivă cu 90 grade în sens antiorar, cu excepția desenului nr. 4.

6. Desenul nr. 4 cu aceeași precizare de mai sus.

7. Desenul nr. 4, restul se pot supra-pune.

8. Desenul nr. 4 cu aceeași precizare.

9. Desenul nr. 3. Ne putem imagina că nr. 1, 2 și 4 reprezintă o mână dreaptă în diferite poziții, iar nr. 3 mâna stângă.

10. Desenul nr. 3. Figurile urmează o deplasare succesivă cu 45 de grade în sens antiorar, simultan elementele negre devin albe și viceversa.

11. Desenul nr. 2, restul se pot supra-pune prin rotire.

12. Desenul nr. 4, restul se pot supra-pune prin rotire.

13. Desenul nr. 5. Cercurile negru și alb efectuează de fiecare dată o rotație de 45 de grade în sens antiorar. Crucea e aliniată cercului negru, iar X-ul cercului alb cu excepția desenului nr. 5.

14. Desenul nr. 5. Cercurile 1 și 3, 2 și 4 formează perechi, ele putându-se supra-pune printr-o rotație de 90 grade în sens antiorar. Cercul de la nr. 5 nu poate fi împerecheat.

15. Succesiunea în sens antiorar a unghiurilor negre, hașurate și albe cu excepția desenului nr. 4.

16. Desenul nr. 4, restul se pot supra-pune prin rotire.

17. Desenul nr. 3. Pătratele 1 cu 4 și 2 cu 5 formează perechi, în care unghiurile negre și hașurate sînt inversate. Desenul nr. 3 poate fi cuplat după sensul hașurilor.

18. Desenele efectuează fiecare în parte o rotație de 90 de grade. Hașurile desenului nr. 3 ar fi trebuit să fie verticale.

19. Desenele 5 și 7, restul se pot supra-pune.

20. Desenele 5, 6 și 8 se pot supra-pune printr-o simplă rotire.

PROBA NR. 2 — numerică

1. Lipsește litera N, fiecare din literele prezentate fiind din trei în trei: B (litera a 2-a), E (a 5-a), H (a 8-a), K (a 11-a) și N (a 14-a).

2. Lipsește numărul 43. Fiecare din numerele prezentate este dublul numărului care îl precede, la care se adaugă sau se scade, alternativ, o unitate. Adică: 1, 3 ($1 + 1 = 2 + 1$), 5 ($3 + 3 = 6 - 1$), 11 ($5 + 5 = 10 + 1$), 21 ($11 + 11 = 22 - 1$), 43 ($21 + 21 = 42 + 1$).

3. Numărul care lipsește: 27; într-adevăr, fiecare din aceste numere se obține ridicînd respectiv la puterile 1-a, a 2-a, a 3-a, a 4-a, a 5-a numărul 2 și apoi scăzînd din rezultate respectiv numerele: 1, 2, 3, 4, 5.

Adică:

2^1	2^2	2^3	2^4	2^5
-1	-2	-3	-4	-5
1	2	5	12	27

4. Numărul 9 și litera I, pentru că C este litera a 3-a, E litera a 5-a, G litera a 7-a și I este litera a 9-a.

5. Numărul 241, pentru că toate celelalte sînt divizibile cu 3.

6. Lipsește litera O. Atribuind fiecărei litere un număr pe baza ordinii alfabetice respective, literele din coloana centrală rezultă ca suma celor laterale astfel $7 + 9 = 16$ G (a 7-a literă), P (a 16-a), I (a 9-a) etc.

7. Litera Q. Este ordinea inversă a alfabetului din trei în trei.

8. Numărul 12, fiindcă numerele urmează o ordine crescătoare din trei în trei.

9. Lipsește numărul 48, fiindcă seria crește în felul următor: +2, +4, +8, +16.

10. Lipsește numărul 5: cifra din cercul din dreapta arată diferența dintre brațul ridicat și cel coborît.

11. Lipsesc numerele 333, pentru că cifrele din paranteze sînt egale cu diferența dintre cele două numere laterale.

12. Lipsește numărul 35, pentru că seria cifrelor crește în acest fel +1, +2, +4, +8, +16...

13. Lipsește numărul 4, pentru că cele trei rînduri trebuie să dea fiecare un total de 14.

14. Lipsește numărul 18, pentru că fiecărui număr îi corespunde în partea opusă dublul său.

15. Lipsește numărul 21, pentru că cifrele cresc (în sensul deplasării acestor de ceas) în ordinea următoare: +2, +4, +6, +8...

16. Lipsește numărul 2, pentru că numerele de pe coloana a treia sînt

egale cu diferența între numerele celorlalte două coloane, multiplicată cu 2.

17. Lipsește numărul 61 : seria crește astfel : +4, +8, +16, +32...

18. Lipsește numărul 11, pentru că fiecărui număr îi corespunde în secțiunea opusă dublul său, plus 1.

19. Lipsește numărul 152 ; numerele cresc în sensul acelor de ceasornic, fiecare număr se dublează și se adaugă respectiv, +2, +3, +4, +5, +6...

20. Lipsesc numerele 20 și 26 ; primul crește astfel : +3, +4, +5, +6, iar al doilea rind crește astfel : +4, +5, +6, +7...

PROBA NR. 3 — verbală

1. A vorbi.
2. Pisica, singura felină din listă.
3. Ton, singurul pește într-o listă de mamifere.
4. Început.

5. Oală.

6. Rom.

7. Corect.

8. Dejun și seara.

9. Treimea și patru.

10. Gust.

11. Moto, celelalte pot fi precedate de „auto“.

12. Val.

13. Schi, toate celelalte sînt sporturi de echipă.

14. Leu, toate celelalte sînt animale din mitologie.

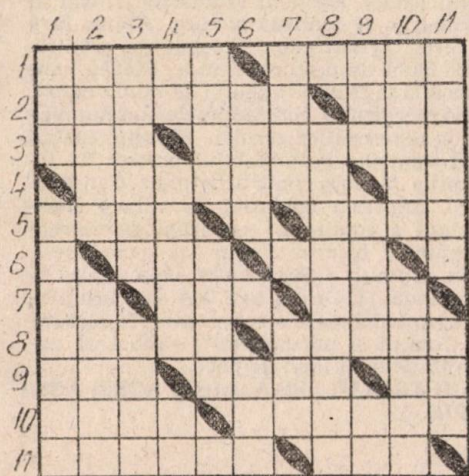
15. Ciocan, deoarece toate cuvintele din primul rînd pot fi precedate de cuvîntul „pește“.

16. Fond, deoarece toate cuvintele din primul rînd pot fi precedate de cuvîntul „semi“.

17. Rama.

18. Sanie, toate celelalte au roți.

19. Lan.

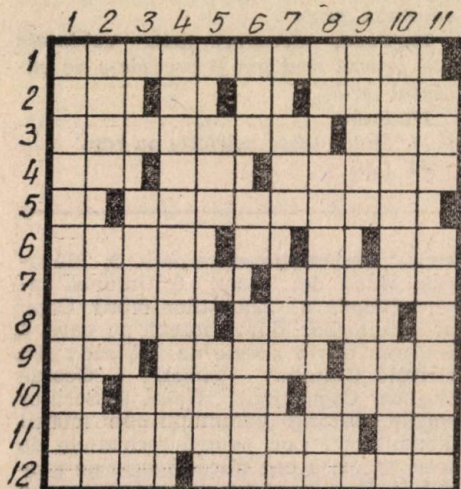
Copilul în literatură

ORIZONTAL : 1. Soția lui Amghion din mitologia greacă, care a avut șase fii și șase fiice de care era tare mîndră. Figură proeminentă a culturii românești din maximele căruia cităm : „Copilul nu datorează părintelui viața, ci creșterea“. 2. Poet satiric roman, autor al versului „Datorim copilului respectul cel mai mare“. Oraș în Danemarca. 3. Prefix de triplare. Minunate locuri de recreere pentru copii. 4. Întreprindere purtînd numele neîntrecutului autor al „Amintirilor din copilărie“, care tipărește și difuzează cărți pentru

copii. Exclamație dureroasă. 5. Măgăruș. Munți de... nisip. 6. Uniunea Internațională a Ziariștilor (abr.). Copii ai locuitorilor din Apuseni pe care îi întîlnim într-o poezie de D. Isac : „Pe străzile Clujului“ (sing.). 7. George Coșbuc. Copil (fig.). Navă. 8. Scriitor român, autorul volumului „În munții Neamțului“. Loc pentru rechizitele de scris. 9. Eliza cea mică. Specie de gramină. Face haz ! 10. „...lacului“, poezie a marelui Eminescu. Poet român contemporan, autor al unor volume de versuri dedicate copiilor : „Școala jucăriilor“, „Cercul“ și altele. 11. „Poveștea unui copil“... a scriitorului realist R. M. Anand. În balansoar.

VERTICAL : 1. Bătut la cap. Autor al unei vaste și valoroase opere în care cei mici nu au fost uitați, după cum se poate vedea din volumele de versuri „Jocuri de copii“, „Caseta cu bucurii“ și altele. 2. Autorul volumelor de versuri pentru copii „A voastră e lumea“ și „Ocheșel și Bălăioara“ (Ștefan). Scriitor de literatură pentru copii din a cărui operă cităm volumele : „Basmе“ și „Povești de buzunar“. 3. Exilatul de la Tomis care în „Metamorfozele“ arată cum Helios i-a încredințat fiului său Phaeton, la rugămintea acestuia, carul cu care traversa bolta cerească. Phaeton a pierit în încercarea sa temerară, neputînd să stăpînească armăsarii. „...îchinatе mamei“, antologie recent apărută (sing.). 4. Bebe o singură dată ! „...de copil“, titlul al romanului „Cuore“ de Edmondo de Amicis. Doi-trei băieți ! 5. Cîine din Delta Dunării. Povestită. 6. Rîu în India. Cîntec de slavă. 7. Hazliu. Cîteva prune !

8. Ceahlăul prozei românești, care a scris pentru copii „Dumbrava minunată” și volumul „Povestiri pentru copii”. 9. Istm în Canada. Creatorul poeziei „Cind rid copiii”. Catete. 10. Autorul volumului. „Accidentul era inevitabil”. „Uzina vie” și „Întoarcerea tatii din război” sînt două din scrierile sale. 11. Scriitor de limbă idiș, autorul povestirilor „Băiatul Motl” și „Ce-o fi cu băiatul nostru?”. Printre poeziile sale se numără „Fata pescarului” și „Tata se duce în cîmpia Ardealului”.
DICTIONAR : AAL, UIZ, AIRA, ARU, RAE.

Copilul în artă

ORIZONTAL : 1. Fetița remarcabil pictată de Velasquez. 2. Din timp ! „Odihnă pe...”, una din compozițiile pictorului Corneliu Baba, în care impresionează chipul pruncului. 3. Chip expresiv și grăitor creat de N. Tonitza, cel mai emoționant dintre pictorii copilăriei. Instrument muzical românesc de mare faimă. 4. Horia Nedelcu. În principiu ! Dragostea părintească îl aseamuește pe copil adesea cu acesta. 5. „Băiatul în...”, de cunoscutul pictor englez Gainsbourough, care constituie un adevărat studiu psihologic (pl. masc.). 6. ...della Robbia, artist al Renașterii, în ale cărui opere predomină copiii și adolescenții. Tudor Petre. 7. Iubita fiică a lui Zeus născută din capul olimpianului ei tată. A lipăi altfel spus. 8. Plantă erbacee originară din Himalaia. Fiica cea mai mică a lui Caragea Vodă care a amenajat în 1817 Teatrul de la Cișmeaua Roșie. 9. Gen ! Personaj din „Vinzătorul de păsări”. Lac în Scoția. 10. Poet scoțian (1802—1876). Pictor olandez, maestru al portretului

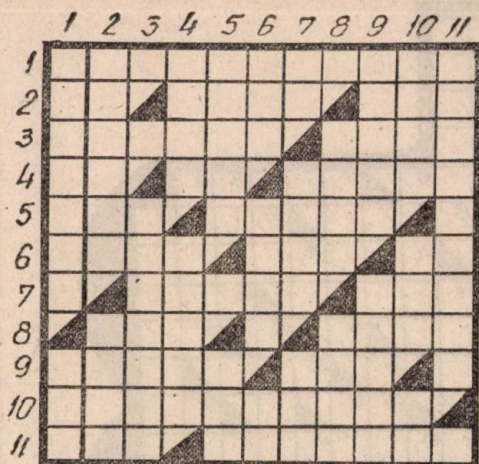
realist, autor al pinzei „Doica și copilul”. 11. Simbol roman, căruia copiii Romulus și Remus i-au fost adăugați în epoca Renașterii. Din schelet. 12. Lecție. Pictor spaniol, unul din marii portretiști ai lumii, care a abordat în tematica sa și copilăria, de exemplu în pinza „Copilul cu ciorchinele de struguri”.

VERTICAL : 1. Genial sculptor italian trimis acasă la vîrsta de 11 ani de către profesorii săi, care considerau că nu mai au ce să-l învețe. 2. Pictor clasic român, care a zugrăvit copilul în tablourile „Copil cu vioara” sau „Copii în uniformă”. Liric contemporan, autorul poemului „Copil”. În urmă ! 3. Artarul pe numele său științific. Joc de culori. 4. Reprezentant italian al Renașterii timpurii, în al cărui atelier a învățat Michelangelo, din a cărui creație artistică face parte și remarcabilul portret „Bătrînul cu nepotul”. 5. Întindere. Fărîmă. 6. Zeița dimineții din mitologia greacă reprezentată pe o cupă decorată de Duris (sec. VI-V î.e.n.) ținînd în brațe copilul fiului său Memnon. Puțini la copii (sing.). Element radioactiv. 7. Rîu în Siberia. A realizat pictura „Copii fără suflet” (Wilfredo). Început de cronică. 8. Pană de despicat lemne. Flăcău care se află în fruntea alaiului de nuntă (pop.). Să mergem ! 9. Supranumele marelui pictor renascentist german Holbein, căruia îi aparține remarcabilul portret de familie „Soția și copiii artistului”. Candidă. 10. Expresia copleșită de adîncă suferință a copilului, realizată de marele sculptor francez Rodin în capodopera sa „Chinul” („Supliciul”). Lola văzută în oglindă. 11. Orașel în S.U.A. Celebru pictor spaniol, care a reprezentat în pictură „Copilul și porumbelul”, simbol al copilăriei și al ideii de pace.

DICTIONAR : RAA, AIRD, ACER, ASS, PIE.

Amintiri din excursiile vacanței

ORIZONTAL : 1. Renumită stațiune litorală. 2. Oftat. Simbolul chimic al emanației radiumului. Publicist erudit norvegian (sec. XIX). 3. ...Brașov, stațiune de odihnă, cu climat de altitudine. Rezervație naturală delimitată în munții Retezat. 4. Luca Radu. Decime-tru (abr.). Un foc nereușit ! 5. Cetate legendară din Orientul Mijlociu. Stațiune climaterică pe Valea Prahovei. 6. Toc, condei (inv.). Vezi bine ! Mere. 7. Gîngășă plantă de apă. Orașel în So-

malia. 8. Insulă în Marea Tireniană. „Dunărea albastră” de J. Strauss. 9. Stațiune balneară în plină stepă a Bărăganului, avind ca factori de cură apa și nămolul lacului. La înălțime. 10. Importantă bază turistică și cabană în Munții Bîrsei. 11. Renumit obiectiv turistic lângă frumoasa stațiune Tușnad. Stațiune balneoclimaterică din județul Timiș cu ape termale și un climat apropiat de cel mediteranean.

VERTICAL : 1. Localitate balneară în județul Harghita cu izvoare minerale alcalino-calcice și magneziene. Factor de cură și izvor de sănătate. 2. Stațiune de renume internațional din salba litoralului românesc. Soarele piramelor. 3. Stațiune balneară în județul Arad situată la poalele Munților Codrului. 4. Înălțime în R.S.Cehoslovacă. Nisip. 5. Lac sărat cu proprietăți terapeutice în Cîmpia Brăilei. Abreviație latină. 6. O vreme neprielnică. Gazetă. În vacanță. 7. Gem. Puternic centru industrial în R.F.G. Pisicuța lui Hogaș în drumetile lui prin Munții Neamțului. 8. Familie de istorici francezi din sec. XVII-XVIII. Anotimpul marilor excursii, drumeții, expediții și tabere. 9. Denumirea dacică a actualei așezări Călan, ale cărei izvoare termale au fost folosite încă din antichitate. Așezare de vacanță (dim.). 10. Întărește o incertitudine. Țărm. La Vilcele. 11. Stațiune climaterică pe malul lacului cu același nume, format în 1837 în zona de izvoare a Bicazului.

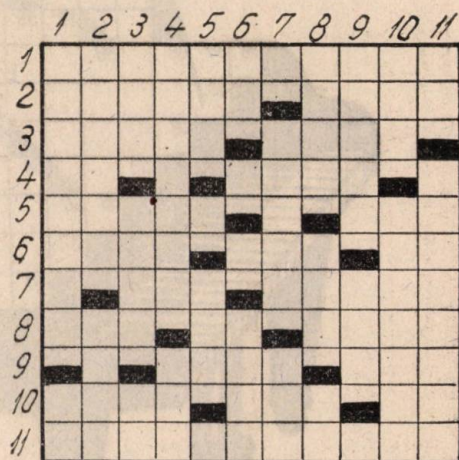
DICTIONAR : RAEM, DAA, IIM, SAO, AEA, AAC.

Natație

ORIZONTAL : 1. Baie. 2. O zi călduroasă de strand. Imbrăcămintă de strand. 3. Bogată. Gînditor rus (1824—1890).

4. In tabără ! Niște dușuri apreciate într-o zi cu zăduf. 5. Pantaloni țărănești. Element de compunere cu sensul „peste”. 6. Anotimpul băilor de soare, aer și apă. Remediul estival contra caniculei. An-tene ! 7. Cluj (abr.). Inerent zilelor de strand. 8. Nume de fată. Posed. Spirt (reg.). 9. Între pas și galop ! Apărarea antiaeriană (abr.). 10. Mișcare ritmică de ridicare și de coborîre a apei (pl.). Bai !! Țel ! 11. Știința... băilor.

VERTICAL : 1. Băile Felix, Băile Govora, Malnaș-băi și altele (sing.). Dintr-un cub ! 2 Baie, cadă. Baie 3. Rîu

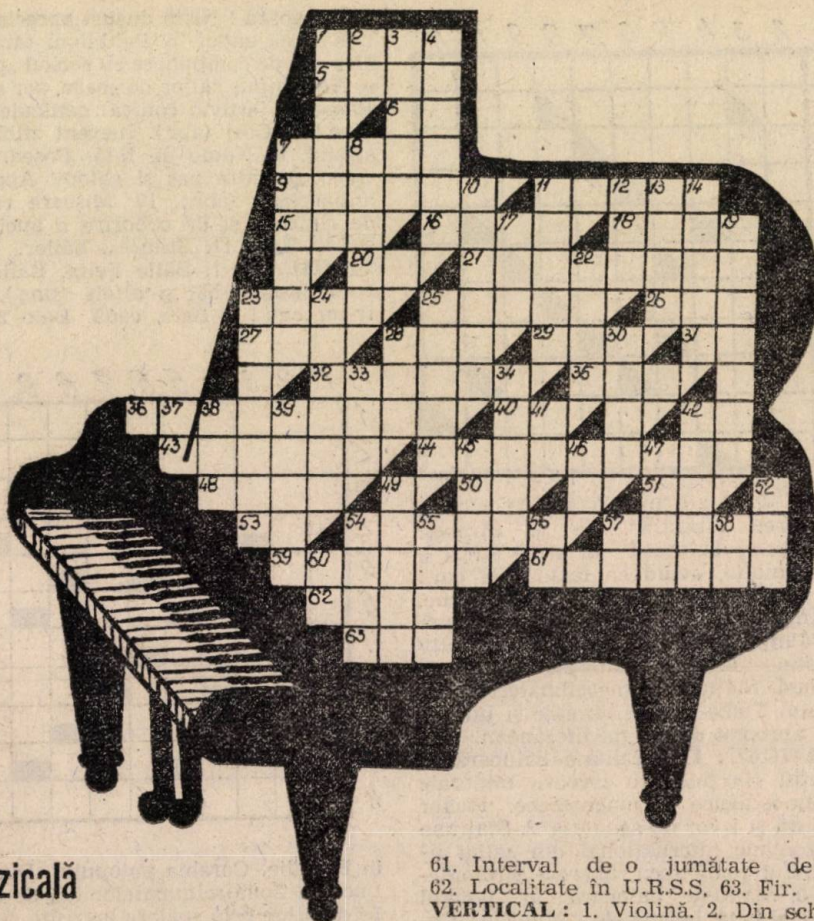

în Brazilia. Corabia potopului. Dumitru Luca. 4. Zona minunatelor băi de mare. Se menține prin spălare îngrijită. 5. Epitet acordat regelui gal Howel (cel Bun). Dă mare căldură. 6. Bisa ! Cafeniu. 7. Pictor francez, autorul pinzei „Baia”. Fără strălucire (fig.). 8. Comună în R.S.F. Iugoslavia. Localitate și insulă în Grecia. În duo ! 9. În loc de baie ! Servește la îmbăiere. 10. Loc de scăldat. Cei care fac un anumit tip de băi pentru tratarea sistemului nervos și îmbunătățirea circulației sîngelui. 11. Epocă (abr.). Băi cu proprietăți curative în stațiunile balneare.

Știați că...

...Harghita (1 350 m) este cea mai înaltă stațiune balneară din țara noastră ?

...Lacul Bucura, situat în masivul Retezat, este cel mai mare lac alpin din țara noastră (suprafața : 10,8 hectare) ?

Muzicală

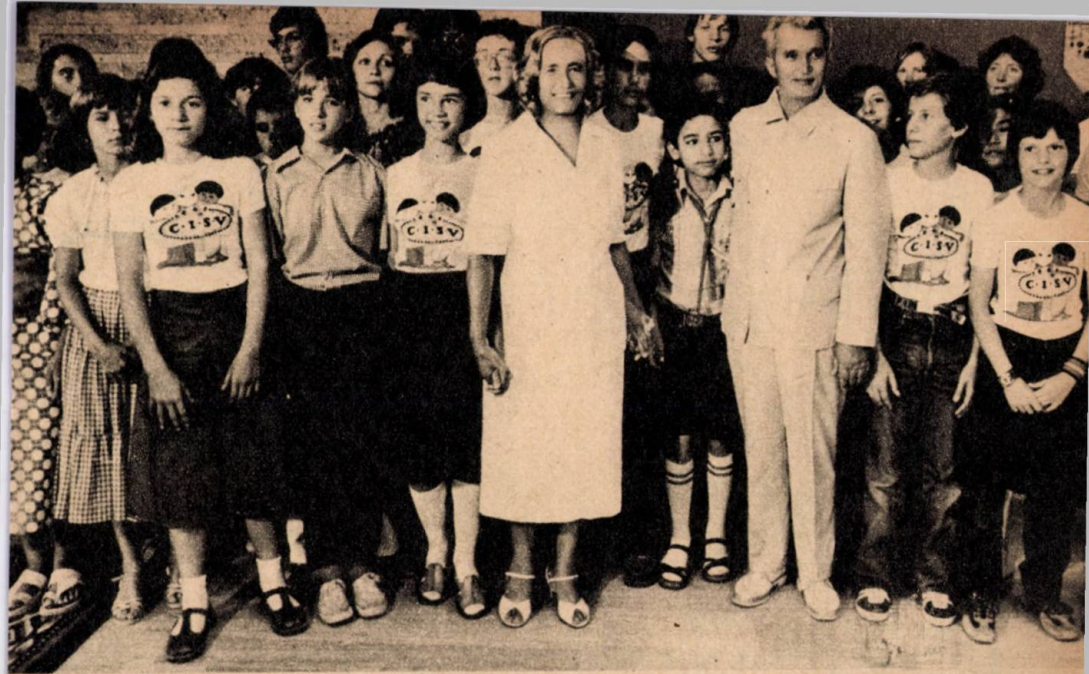
ORIZONTAL : 1. Însușirea de a cînta frumos din gură. 5. Acompaniament. 6. Deasupra portativului. 7. Mare poet român, autor al unui „Cîntec de început”. 9. Denumirea binecunoscutei Simfonii a III-a, de Beethoven. 11. A trece la executarea unei piese muzicale. 15. Gospodărie agricolă colectivă (inv. abr.). 16. Autorul versurilor cîntecului „Înflorești, pămînt al bucuriei!” de Gh. Dumitrescu. 18. Instrumentul poezilor și rapsozilor din antichitate. 20. Perioadă istorică. 21. Marele autor al poeziilor „Cîntec vechi” și „Cîntecul lăutarului”. 23. Prefix. 25. Își spune în cîntec dorul, dragostea și jalea. 26. Ascult. 27. Formație vocală. 28. Lac în Canada. 29. Personaj al unei operete de Filaret Barbu. 31. Ultima notă. 32. Tulnic. 35. Le găsim la picup. 36. Exercițiu muzical! 40. Un solist de valoare. 42. În timpan! 43. Piesă instrumentală. 44. Mod de grupare a sunetelor într-o gamă (pl.). 48. Prefixul vechimii. 50. În voce! 51. Primele din libret. 53. Dînsii. 54. Instrument bătut cu ciocanele. 57. În opoziție cu forte. 59. Compoziție cu caracter melancolic.

61. Interval de o jumătate de ton. 62. Localitate în U.R.S.S. 63. Fir.

VERTICAL : 1. Violină. 2. Din schelet. 3. Participanți la ansamblul coral din școală. 4. A prelucrat cîntecul popular în rapsodiile sale. 7. Executarea unui grup de note muzicale în mod continuu. 8. Versuri tradiționale rituale. 10. Sediul orchestrei simfonice „George Enescu”. 11. A însufleți auditoriul. 12. Acelea (pop.). 13. Trecătoare în Apenini. 14. Intermediar între cîntăreț și unele instrumente de coarde. 17. Insulă în Pacific. 19. Bucată muzicală ascultată de public (pl.). 22. Mătușă. 23. Ton! 24. Mediu muzical (fig.). 25. Diminutiv masculin. 28. Aici (pop.). 30. Sunet ascuțit. 33. Se dă în leagăn. 34. A accentua. 37. Din orchestră! 38. Altoi (tr.). 39. Dă expresivitate. 41. Început de sunet. 42. Selecționat. 45. Instrument muzical... bine bătut (pl.). 46. Împreună. 47. Pasăre răpitoare (pl.). 49. Instrument muzical de suflat cu registru jos. 52. Generator de... muzică. 54. „Muzicală”. 55. Nota trei! 56. Se termină un vals! 57. Petre Marinescu. 58. Număr (abr.). 60. Treapta a șasea din gama „do” major.

DICȚIONAR : ILE, AMO, POS, AMI, CISA.

GEORGETA DUMITRU

1979

ANUL INTERNAȚIONAL AL COPILULUI

Cel mai bun dar pe care statele, oamenii politici, forțele sociale înaintate îl pot face copiilor lumii în Anul Internațional al Copilului este oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, reducerea cheltuielilor militare și afectarea unei părți din fondurile eliberate astfel pentru a asigura tinerelor generații posibilitatea de a se bucura de marile cuceriri ale științei și civilizației. Tocmai de aceea, un obiectiv de seamă al politicii internaționale a României îl constituie lupta pentru trecerea la măsuri concrete de dezarmare și repartizare a unei părți din fondurile economisite pentru îmbunătățirea condițiilor de viață materială și spirituală a popoarelor. O asemenea măsură a fost luată de guvernul nostru, majorându-se alocația de stat pentru copii din fondurile rezultate prin diminuarea cheltuielilor militare. A face totul pentru viața, libertatea și viitorul fericit al copiilor, a-i pune la adăpost de urgiile războaielor și spectrul distrugerilor provocate de confruntările militare — iată, într-adevăr, o cauză măreață, căreia trebuie să i se consacre eforturile tuturor națiunilor lumii!

NICOLAE CEAUȘESCU

UN FESTIVAL AL PRIETENIEI INTERNAȚIONALE: „COPIII LUMII DORESC PACEA“

În fiecare vară, tabăra internațională de la Năvodari devine o adevărată planetă a copilăriei fericite, o planetă a păcii și prieteniei. Aici sint găzduiți, an de an, copii de pe toate meridianele globului, veniți să-și petreacă vacanța împreună cu pionierii români. Cerul albastru și curat de vară, jocul neîntrerupt al valurilor mării, plaja aurită de soare alcătuiesc un cadru minunat, în care copiii se înțeleg perfect, deși limbile pe care le vorbesc sint diferite. Pentru că la Năvodari există un limbaj unic, cel al păcii și al prieteniei, exprimat în joc, în cîntec, în dans, în desen.

La serile distractive din tabără, cel mai tiresc lucru este să găsești laolaltă pionieri francezi împreună cu pionieri sudanezi, cu copii englezi, prinși într-o horă veselă. Ți se poate întimpla să fii chiar martorul unui tablou de-a dreptul mișcător: o fetiță venită tocmai din Vietnam, înconjurată de zeci de copii din alte țări, îi învață grațioase mișcări de dans, imitînd zborul fluturelui. Este, fără îndoială, un dans pe care fetița l-a adus din țara ei. Gazde, pionierii români, așa cum se cuvine, sint pretutindeni prietenoși și veseli, constituind parcă imaginea tradiționalei ospitalități românești, despre

care s-a dus faima.

În acest an, tabăra de la Năvodari a găzduit cea de-a doua ediție a festivalului internațional «Copiii lumii doresc pacea», manifestare care s-a desfășurat în cadrul Anului Internațional al Copilului. Participanții au avut deosebita cinste de a fi primiți de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

La Năvodari, copiii veniți din patru continente au povestit despre țările lor, despre jocurile specifice, au împărtășit impresii emoționante despre țara noastră. Ei au înțeles mai bine ce înseamnă a trăi în pace, prietenie și înfrățire. La Năvodari, copii de pe tot globul au învățat că viitorul depinde de politica de pace, de destindere, de oprirea cursei înarmărilor, de decizii scumpe ale tuturor popoarelor.

COPIII LUMII ÎȘI ÎMPĂRTĂȘESC IMPRESIILE

Raidh Djilili, Tunis, 14 ani. «Am călătorit în multe țări, dar nicăieri nu mi-a plăcut ca în România. Socotesc țara românilor un paradis al copiilor care doresc pace și prietenie. Totul m-a încîntat. Sper să revin în acest frumos paradis.»

Svetlana Talișkina, U.R.S.S., clasa a VI-a. «La

Năvodari, zimbetul și bună-tatea ne-au înconjurat la tot pasul. Cîți copii, atîtea cîntece de pace înălțate spre soare!»

Karin Pöll, Austria, 14 ani. «În România m-am împrietenit nu numai cu copii români, dar și cu copii din Liban, cu copii din Franța, Anglia și din alte țări. Foarte mult mi-a plăcut veselia copiilor din Sudan. Eu sint de la țară și îmi place să cînt tot felul de melodii. Am învățat un cîntec popular românesc pe care-l voi duce în satul meu.»

Susan Pelley, Cincinnati, Ohio (S.U.A.), 11 ani. «Ce doresc eu cel mai mult? Vreau ca lumea să fie frumoasă. Copiilor români le fac următoarea urare: toată viața lor să fie veselă și fericită, așa cum i-am cunoscut!»

Ciril Bessy, Franța, 13 ani. «Astă primăvară, elevi din aproape toate școlile din orașul meu, Le Hâvre, ne-am strîns în piața primăriei, unde a avut loc un mare miting despre Anul Internațional al Copilului. Cu acest prilej noi am lansat sute și sute de baloane la care am prins mesaje de pace și prietenie ale copiilor francezi către toți copiii din lume. Poate că unul din aceste mesaje a ajuns și la Năvodari!»

COPIII LUMII— SPERANȚE DE AZI, REALIZĂRI DE MÎINE

«Chiar țările care posedă o anumită abundență și bunăstare își au nevoiașii lor, copiii exploatați, copii neglijati, copii care îndură lipsuri... Copiii de astăzi reprezintă adulții de mâine. Dacă nu acționăm în prezent... punem în pericol atât viețile lor și pe ale noastre, cât și lumea pe care ei o vor moșteni în curând — lumea noastră», arăta, sub forma unui adevărat semnal de alarmă, Henry R. Labouisse, director executiv al Fondului Națiunilor Unite pentru Copil (U.N.I.C.E.F.), referindu-se nu numai la țările subdezvoltate, ci și la statele capitaliste dezvoltate. Pentru a atrage atenția opiniei publice mondiale asupra soartei copiilor, care în multe părți ale lumii este deosebit de vitregă, pentru a o îndemna să treacă la acțiune în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață și de educație ale celei mai tinere generații a planetei, printr-o rezoluție a Adunării Generale a O.N.U., anul 1979 a fost proclamat An Internațional al Copilului. După cum știți, el se desfășoară în țara noastră potrivit unei ample hotărâri a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Manifestările organizate în întreaga lume pe toată durata anului în apărarea drepturilor fundamentale ale copiilor de pretutindeni au fost prilejuite și de împlinirea a două decenii de la adoptarea de către Națiunile Unite a «Declarației drepturilor copilului». Conform acestui document, copilul trebuie să se

Un cântec al bucuriei de a ști că tot ce se face
în această țară este pentru fericirea noastră...
Am vrea ca pretutindeni în lume să fie la fel!

bucure de o ocrotire specială și să i se ofere împrejurări favorabile și înlesniri, prin lege și pe alte căi, care să-i îngăduie a se dezvolta fizic, mintal, moral, spiritual și social în mod sănătos și normal și în condiții de libertate și demnitate. Legiferarea destinată acestui scop trebuie să aibă drept considerent suprem optima satisfacere a intereselor copilului.

Dar pentru milioane de copii atingerea vârstei adulte este o utopie. Din cei 125 milioane de copii născuți în 1978, 12 milioane — cea mai mare parte din țările subdezvoltate — riscă să nu atingă vârsta de un an, aprecia dr. Halfdan Mahler, directorul general al Organizației Mondiale a Sănătății. Alte milioane mor înainte de împlinirea vârstei de cinci ani din cauza subnutriției și a bolilor favorite de lipsa asistenței medicale. 50 000 de copii își pierd, în fiecare an, vederea din cauza lipsurilor alimentare. De altfel, din cei 1 500 milioane de copii, cîți există astăzi în lume, 1 220 milioane (adică 81 la sută) locuiesc în zonele vitrege ale globului, sub spectrul foametei și al bolilor endemice. Milioane dintre aceștia sînt obligați să lucreze înainte de a învăța să se joace. Ei sînt frustrați de dreptul de a urma școala. Semnificativ este faptul că, din cei 12 copii care se nasc la fiecare sase secunde în țările subdezvoltate, doar doi au șansa de a învăța carte. Toți însă vor cunoaște bolile, foametea, iar cea mai mare parte dintre ei vor su-

feri întreaga lor viață de pe urma alimentației insuficiente și nehrănitoare din timpul copilăriei.

Criza economică, șomajul, deficiențele sistemului de educație și ocrotire, violența în continuă creștere sînt tot alți factori care împing copiii din țările occidentale pe panta delincvenței.

Pentru remedierea acestei stări de lucruri, pentru eliminarea inechităților cărora le cad victimă copiii din țările sărace ale lumii există o singură cale — aplicarea unor măsuri concrete care să ducă la depășirea subdezvoltării. Înfăptuirea unei **noi ordini economice și politice internaționale** are drept scop tocmai îmbunătățirea condițiilor de viață ale popoarelor, ale copiilor din țările în curs de dezvoltare, folosirea bogățiilor acestora conform intereselor naționale. Dacă s-ar pune capăt imenselor cheltuieli în scopuri militare, ce depășesc 400 miliarde de dolari anual, uriașe sume de bani ar putea fi canalizate în direcția ridicării nivelului de trai, a sporirii gradului de educație, de cultură al acestor popoare. Astfel, cheltuielile efectuate pentru înarmări în lume în mai puțin de o zi ar fi suficiente pentru vaccinarea copiilor globului împotriva celor mai contagioase boli. S-a calculat că reducerea cu mai puțin de unu la sută a bugetelor militare mondiale ar furniza fonduri pentru lichidarea flagelului foametei cronice de care suferă pe Terra 200 de milioane de copii, iar dacă s-ar micșora

efectivele militare mondiale cu circa o treime numai, fondurile economisite astfel din cheltuielile pentru echipamentul soldaților ar putea asigura instruirea tuturor copiilor de vîrstă școlară din lume. Toate popoarele privesc cu deosebit respect România, prima țară care a hotărît a fondurile economisite prin reducerea cheltuielilor militare să fie destinate sporirii alocațiilor pentru copii.

În opera de construire a noii orînduirii în România, partidul și statul nostru acordă copiilor, tinerii generații a țării o atenție deosebită, veghează cu grijă la creșterea și dezvoltarea armonioasă a acestora, la educarea lor în spiritul dragostei față de învățătură și muncă. **«Vrem ca toți copiii României, ca și copiii și tinerii celorlalte popoare — arăta tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — să crească în liniște și pace. Vrem ca întregul tineret al lumii să-și pună întreaga forță creatoare, tot elanul în slujba civilizației, a științei, a cunoașterii, a ridicării economice și bunăstării popoarelor».** Sădirea în inima și conștiința lor a sentimentelor nobile ale înțelegerii, prieteniei și colaborării cu copiii de pe întreaga planetă se impune cu atît mai mult dacă se are în vedere faptul că mai mult de o treime din populația globului va fi alcătuită în anul 2000 din copii ce se vor naște după 1979.

CRISTINA PRELIPCEANU

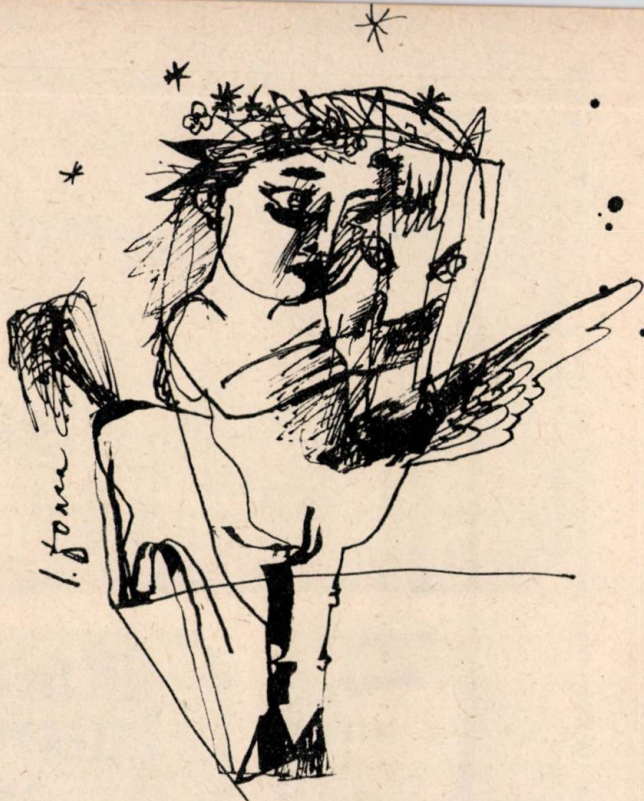
POVESTEȘTE

Sibongile Dube

«Într-o bună zi, în satul nostru natal, povestește fetița Sibongile Dube din Zimbabwe, au sosit opt soldați rhodesieni. Aceștia au cerut mamei să le gătească, dar tata le-a replicat că nu au alimente. Atunci soldații i-au acuzat pe părinți că au dat tot ce aveau luptătorilor din forțele patriotice de eliberare. Tata nu a apucat să le dea nici o explicație, deoarece l-au împușcat. Apoi mama i-a împărțășit soarta. Sora mea mai mică, Mabel, și cu mine ne-am ascuns de frică într-un butoi. Apoi am fugit din sat».

Cele două fetițe au fost nevoite să se refugieze în Botswana pentru a-și salva viața. De altfel, zilnic trec frontiera în Botswana 200 de oameni din Zimbabwe, în majoritate copii, care-și părăsesc țara de teama reperițiilor regimului de la Salisbury. Alți copii se refugiază în Zambia, țară situată la nord de Rhodesia. Numărul refugiaților sub 16 ani se ridică în Zambia la peste 10 000. Ei sînt repartizați în două tabere, în care predau 97 de profesori.

În imagine: Sibongile Dube împreună cu sora ei Mabel.

Un gând pentru copiii lumii

Dedic un gând pentru copiii lumii,
În ritm de doină carpatină,
Pe care ni l-au dăruit străbunii
Cu dor de pace-n lume și lumină.

Purtînd în ochi atîta puritate,
Prin voi renaște-n oameni tot ce-i drag.
Un gest de-al vostru-nseamnă libertate
Cînd vă întindeți brațele din prag.

Copilărie, vis de împlinire,
Speranța omenirii te înnimbă!
Sădești speranțe și urzești iubire
Pe-ntreg pămîntul și în orice limbă!

LIANA MIHAI
clasa a VI-a,
Liceul pedagogic Rm. Vilcea

Erau încă zile calde în mijlocul lunii octombrie cînd, împreună cu pioniera Adriana Moisin, soseam la Paris.

Orașul cu bulevardele largi, cu piețele sale luminoase în jurul monumentelor arhitectonice l-am cunoscut pe măsură ce traversam podurile peste Sena și străbăteam străzile în drum spre muzee, expoziții și alte lăcașuri de cultură.

Impresionantă a fost vizita la Muzeul Luvru, emoționant popasul în uriașul Turn Eiffel, încântător imensul tablou panoramic ce se deschidea spre podurile Jéna, Alma, Alexandru al III-lea, spre Marele și Micul palat, mai departe spre Piața Concorde, cu fîntînile ei, spre Bulevardul Champs Elysées, Ar-

GRAIUL LUMINOS AL CULORILOR

cul de Triumf și mai departe...

Pentru noi emoționante întîlniri cu orașul aveau să continue. Într-o zi aveam să cunoaștem sediul U.N.E.S.C.O. Acolo, străbătînd una din grandioasele săli, mare ne-a fost bucuria să descoperim, printre desene ale copiilor lumii, desenul Adrianei și un afiș executat la Casa pionierilor și școlimilor patriei din sectorul 1 al Capitalei.

Mîndrie și caldă emoție am trăit, alături de pioniera Adriana Moisin, cînd, în cadrul celei de-a 100-a sesiuni a Consiliului Executiv U.N.E.S.C.O., a avut loc ceremonia înmînării premiului de către directorul general U.N.E.S.C.O. Domnul Amadou Mahtar M'Bow s-a referit, în cuvîntul său, la revista «Cutezători» — care, în România, a patronat concursul de desene avînd ca temă

salvarea Venetiei — și a felicitat eleva premiată. Acest gest unic în activitatea prestigioasei organizații — primirea unui copil în cadrul unei sesiuni — a fost deosebit de impresionant atît pentru noi cît și pentru delegații prezenți la sesiune.

...Erau încă zile calde în mijlocul lunii octombrie cînd, la Paris, la sediul U.N.E.S.C.O., o pionieră romîncă — Adriana Moisin din Timișoara — a fost distinsă cu marele premiu la concursul internațional de desene pentru salvarea Venetiei (o călătorie la Paris) și cu premiul Fundației italiene Sonya La Bree.

Un pionier român a dus pe meridianele lumii, prin graiul luminos al culorilor, gîndul de pace și prietenie al copiilor din țara noastră, mesaj cald de solidaritate și candoare.

LIDIA NOVAC

ÎN „ȚARA DE BASM” A COPIILOR DIN PHENIAN

«Rămăsese o vorbă veche, de la strămoșii cel neștiuți, cum că la marginea de apus a cerului s-ar afla două neprețuite comori. Prima, se spunea, este arborele de aur. Cum îl atingi, cade din el o adevărată ploaie de bani de aur, și oricât ai lua, nu se termină. Cealaltă comoră, poate și mai neprețuită decât prima, pentru cine știe cu adevărat să aprecieze lucrurile, este vasul fermecat. Orice-ți pui în gând, orice dorești, vasul fermecat îți dă numaidecât, doar să întinzi mîna și să lei!» — Incepe să se deruleze firul unei vechi povești coreene, ascultată cu încintare de copiii strîni în sala de lectură a Palatului pionierilor din Phenian. Ieșim cu grijă din sală, pentru a nu abate atenția copiilor. Ne continuăm vizita în această clădire, o adevărată «țară de basm» a pionierilor coreeni, care, conform spuselor ghidului, a fost inaugurată la 30 septembrie 1963 și se întinde pe o suprafață de 110 000 metri pătrați, din care 50 000 reprezintă supra-

fața edificiului.

În interiorul său ai de străbătut un adevărat labirint format din 500 de încăperi în care întâlnești, zilnic, circa 10 000 de copii ce activează în variate cercuri cu caracter științific, cultural și sportiv. Palatul dispune, totodată, de o sală de spectacole cu 1 300 de locuri și de o sală de sport cu 1000 de locuri. În diferitele săli întâlnim copii ce realizează aeromodele sau navomodele, exersează în cadrul cercului de coregrafie, cîntă la variate instrumente muzicale.

O melodie interpretată cu multă gingășie de una din fetițe mi-a atras atenția în mod deosebit. Am mai auzit-o în cursul vizitei la Școala medie «An Hak» din același oraș. Aici am constatat atenția care se acordă în R.P.D. Coreeană realizării unei strînse legături între teorie și practică, între învățămînt și munca productivă. Școala al cărui oaspete am fost, dotată cu material didactic din cel mai modern, dispunea de nu-

meroase laboratoare și ateliere ce ofereau condițiile necesare pentru ca elevii să-și însușească, pe lângă cunoștințele teoretice, și o meserie care să le asigure posibilitatea angajării, la absolvirea ei, ca muncitori calificați.

Pregătirea practică a copiilor este urmărită cu atenție și la Palatul pionierilor, unde funcționează numeroase cercuri pentru aprofundarea cunoștințelor de matematică, fizică, chimie, biologie, precum și altele. În care pionierii realizează, cu minuțiozitate și pricepere, jucării complicate sau unde învață, de pildă, din ce se compune un tractor și cum trebuie acesta condus. Am remarcat că dragostea de muncă este cultivată cu multă grijă în toate cercurile din acest uriaș așezămînt. Chiar și în povestea ascultată la începutul vizitei se arată pionierilor că arborele de aur reprezintă brațele vinjoase ale muncitorilor și țăranilor, iar vasul fermecat este ogrorul, care, lucrat cu grijă, îți oferă tot ce ai nevoie, explicîndu-se cu acest prilej copiilor că o «țară de basm» nu poate fi decât aceea în care toți oamenii muncesc cu abnegație pentru prosperitatea și progresul ei.

T. PRELIPCEANU

GILLII

de IULIU RAȚIU

Eram invitat la un congres al copiilor belgieni și într-o seară m-am trezit cu o mică «delegație» în cameră. Iar cei trei care mă vizitau mi-au adus — desigur, o să vă mirați — o pungă cu portocale:

— Mulțumesc, dar n-am nevoie, am încercat eu să-i refuz.

— O să-ți trebuiască: miine ne sculăm la ora 4...

— Oricum ar fi, dimineața, pe stomacul gol, nu mănînc portocale!

— De ce să le mănînci?! mă întrebă, cu mirare în glas, unul dintre vizitatori.

— Cine a spus să le mănînci?! se miră și altul.

Într-adevăr, nu rostise nimeni acest îndemn, dar la ce erau bune portocalele dacă nu să le înfuleci, felie cu felie, și să-ți lingi degetele de suc! lor dulce-acrișor...? Așa se face că, după ce au plecat, am desfăcut punga și am vrut să mănînc una dintre ele. Nu mică mi-a fost însă mira-rea cînd din pungă am scos la iveală o portocală — ca o mandarină de mică și tare ca o piatră. Am căutat atunci să mănînc alta, dar toate erau la fel: «Au vrut să facă o glumă cu mine!» — m-am supărat eu, dar supărarea mi-a trecut repede cînd am început să înfulec dintr-o portocală din propria-mi pungă. Și cît de îmbătător îi mai era parfumul și ce savuros suc! lor acela răcoritor!

La 4 dimineața — ba poate chiar mai devreme — cîțiva pionieri erau la ușa camerei mele și împreună am plecat spre localitatea Binche. Acolo, în patria Gillilor, trebuia să asist la marea lor sărbătoare.

Era o ocazie unică, deoarece, așa după cum mi se spusese, acest original carnaval se desfășoară numai o dată pe an. Ieșisem de mult din Bruxelles, cînd cineva din fundul autobuzului m-a întrebat:

— Sper că ți-ai luat punga cu portocale!

— Punga cu... Dar, ce, acelea erau portocale?

— Cum, n-ai luat-o?

— Nu!

— Și-atunci ce ai să te faci?!

N-am înțeles de loc această întrebare, mai cu seamă că toți cei din autobuz au izbucnit în ris. Tîlcul ei urma să-l înțeleg însă cîteva ore mai tîrziu. Și, vai, cum aveam să-l mai înțeleg!

La ora aceea, cînd spre răsărit lumina zorilor încă nu se arătase, orașelul era pustiu. Dar după umbrele care jucau pe perdelele ferestrelor simțai că e viu, că se agită, că special a lăsat goală strada — marea scenă. Atmosfera aceea de mister și așteptare era rodul unei... regii rodată și perfecționată continuu, de secole. Adică, chiar cu mult mai înainte ca nu știu care nevăastă a lui Carol Quintul să-și fi așteptat soțul aici, la Binche. Poate — cine știe! — «grands d'Espagne-ii» i-au făcut reginei o primire magnifică, dar localnicii nu s-au bucurat. Aceștia mai degrabă i-ar fi gonit pe toți la ei acasă, la castelele lor din Spania!...

Sărbătoarea locuitorilor din Binche, țărani aspri și dîrji, apără puritatea și inocența, laudă bucuria primăverii, cu înnoirile și promisiunile ei, menține treze încrederea și

speranța că viața poate fi frumoasă. Ba chiar și îmbrășugată. Pentru o zi, inima celor din Binche bate toba speranței. S-au privat un an întreg, dar dacă azi reușesc să fie fericiți și sătui, să ridă și să danseze înseamnă că încă nu-i totul pierdut, că pot învinge: pe opresori, pe cei ce încearcă să le ia totul. Dar care nu pot să le ia speranța. Pentru că ies cu ea afară pe stradă, o afirmă în gura mare...

Dar acum este prea devreme: nu s-au ivit încă zorile!

— Hai să-i privim și în casa lor, îndrăznesc eu să fac o propunere de reporter. Bănuiesc că trebuie să fie uluitor acest ceas al pregătirilor.

— Nu cred că vom fi pri-miți, îmi spune, cu părere de

rău, un pionier belgian.

Totuși se duce să încerce. Și mă simt, sincer, mîndru mai apoi, cînd mi se spune că, pronunțînd cuvîntul «România», chiar și Gillii, care țin atît de mult la misterul care îi înconjoară, ne-au deschis ușa.

În casa aceea erau trei Gilli: bunicul, fiul acestuia și nepotul. În jurul lor bunica, soția fiului, două surori ale acestuia și cîteva fiice. Toate se ocupau de cel mai mic Gill — un flăcăias de vreo 6 ani. Ieșea pentru prima dată în lume. Momentul era deosebit — el stătea țeapăn și mut de importanță. Îl chema, poate, Pierre, dar el devenea acolo, sub ochii noștri, altcineva.

Mai bine zis: cineva! Devenea un Gill: un personaj de legendă, coborîtor (ce fantastic!), se zice, chiar din incași. Spiritul răzvrătit al acestora fusese adus de corăbierii spanioli din Peru și Mexic și transplănat pe pămîntul fertil al Belgiei, căreia nu-i plăcea — dar cui poate să-i placă?! — oprimarea, amenințarea, lipsa de libertate. Odată cu «spiritul», veniseră și penele. Dar nu pene de vultur — acestea nu erau spectaculoase! — ci pene de struț, mari, albe să se vadă, să impresioneze, să sperie. Erau și în acea cameră. Tronau pe o masă — imensă caie albă, înaltă de cel puțin un metru, «confectionată» din 12 pene și care răspîndea în jur o atmosferă de adîncă tăină. Jobenul acela înalt, cu pene, semn distinctiv pentru conducătorul unei «societați» de Gilli, era al bunicului și se purta numai după-amiaza. O, dar cîte mai sînt de făcut pînă atunci! În primul rînd... inițierea nepotului. Încă de cînd era în leagăn, bunicul — așa cere ritualul — i-a imprimat în ureche ritmul acela îndrăcit de tobe, care apropie pe cine trebuie și îngrozește pe dușmani. Pe nepot se apucaseră în acel moment să-l îmbrace femeile din casă. Toate piesele care formau costumul erau noi. Nu este Gill adevărat acela care nu-și schimbă costumul în fiecare an! Nu-

mai saboții de lemn pot fi vechi... Săptămîni la rînd înainte de marea sărbătoare, pe străzile din Binche vezi bărbați — muncitori, doctori, țărani, ingineri — umblînd îmbrăcați cu costume obișnuite, dar în picioare purtînd saboți: se pregătesc pentru marea zi cînd vor juca în ritmul tobelor și trebuie să fie bine antrenați! Pentru fundele de la saboți, manșetele de la pantaloni și minciile hainei, precum și pentru gușler, s-au folosit aproape 500 de metri de panglică fin brodată, mai albă ca albul zăpezii, la fel de albă ca și imaculata bonetă (ca de bebeluș) pe care toți o poartă pe cap.

După ce bunica, mama și surorile l-au îmbrăcat cu pantalonii și haina de culoare bleu deschis, pe care erau brodați lei, stele și coroane roșii și negre, i-au prins la brîu o centură de clopoței conici, iar la piept. În dreptul inimii, clopotelul sferic pe care fiecare Gill îl poartă. Stătuse atît de mult cu brațele ridicate, ca un manechin, încît obosise și, îndemnat de privirile binevoitoare ale bunicii, încercase să se așeze pe marginea unui scaun. Dar chiar în aceeași clipă bunicul, cu un mînunchi de rămurele de mesteacăn în mînă, i-a aplicat prima lovitură. Au urmat altele și altele. Însă băiatul n-a scos nici un strigăt, fața lui n-a trădat nici un semn de durere: începuse marea repetiție a ritualului de investiție, cînd viitorul Gill, deși bine burdușit, trebuie să dea dovadă de demnitate și răbdare. «Necesitatea» acestei veritabile bătăi, pe care o primește, ca, de altfel, tot ritualul Gillilor, este ciudată, contradictorie și misterioasă.

Deodată, undeva, în depărtare se aud tobele... Înseamnă că au apărut zorii și cel mai în vîrstă Gill din oras a deschis sărbătoarea. Bunicul și tatăl, tropînd ușor, beau cîte o cupă de șampanie, nepotul înghite în sec. Ei, nu-i ușor să devii Gill! Dar tropăie și el în ritmul tobei care se aude afară, din ce în ce mai tare. Apoi bunicul deschide larg

ușa și iese în curte, dansînd în ritmul tobei care bate în poarta casei...

Am ieșit și eu.

Și atunci am simțit prima portocală, micuță, dar tare, sfărîmîndu-se de paltonul meu. Au urmat și altele pentru că, necunoscînd obiceiul, uitasem punga cu portocale... la hotel, în Bruxelles. De-abia după ce bunica m-a înarmat și pe mine cu un coșuleț cu portocale am avut curajul să ies afară, la luptă. Dar acum aveam... muniție și nu mai îndrăzneam nimeni să mă atace! Pe lîngă aceasta, urmărind pe cei 60 de Gilli care se alinaseră pe stradă, prinși, virtos de mînă, începuseră și eu, împreună cu grupul de pionieri belgieni, să dansez pe trotuar. În spatele Gillilor se înclonase o adevărată fanfară: vreo 15 instrumentiști cu tromboane, țuc-tromboane și trompete, precum și 6 tobe.

Ne-am ținut după această frumoasă grupă de Gilli pînă au intrat în localul... societății.

— Acum Gillii vor lua micul dejun, mă informează, discret, o fetiță. Nu ți-e foame?

— Nu, îi răspund eu, sincer.

— Dacă îți spun meniul «micului» lor dejun, ți se face imediat foame. Ascultă: încep cu stridii și scoici fierte în vin, continuu cu anghilă și cartofi prăjiți și sfîrșesc cu 12 feluri de prăjituri...

Deasupra Binche-ului soarele strălucește generos. Mii de oameni dansează cu vuiet de tunet, în ritmul trepidant și continuu al tobelor. Toți simt sărbătoarea, respiră sărbătoarea, trăiesc sărbătoarea, preamărînd curajul lor de oameni care au rezistat tuturor încercărilor și vicisitudinilor, apărînd bunul lor — și al tuturor — cel mai prețios: libertatea.

— Adică «spiritul cel viu» al cetății noastre..., mi-a spus tîrziu, în noaptea luminată de focuri bengale, bunicul acela simpatic și aspru. Și arătînd spre nepotul lui: îl învăț de mic să fie dirz, drept și demn!

Pe malurile ZAIRULUI

Străbătând în primele ore ale dimineții străzile orașului Kinshasa — capitala Republicii Zair —, te impresionează valorile nesfârșite de copii, purtând bluze sau cămăși albe, fuste sau pantaloni bleumarin. Ei se revarsă literalmente spre școlile din diferitele cartiere. Li vezi jucându-se în grupuri mari, angajați permanent în dispute înflăcărâte, mereu exuberanți și prietenoși.

Copiii sînt una din mărfurile progresului Zairului, țară prietenă situată de o parte și de alta a Ecuatorului, de la vărsarea în Atlantic a fluviului Zair pînă la înălțimile înzăpezite ale muntelui Ruwenzori și craterele fumegînde ale vulcanilor Nyiragongo și Nyamulagira. Aici, pînă în urmă cu douăzeci de ani, numărul africanilor știutori de carte era neglijabil. Astăzi,

dorința de instruire a tinerilor zairezi este practic generală, orice tînar vrea să învețe cît mai mult, cît mai bine. Învățămîntul primar este gratuit, iar elevii beneficiază de burse.

Dar, avînd în vedere pădurile imense și savanele întinse de pe teritoriul zairez, copiii sînt uneori nevoiți să străbată pe jos distanțe mari pentru a ajunge la școală și, apoi, pentru a se întoarce acasă. Ei pornesc spre școală odată cu ivirea primei gene de lumină și se înapoiază în bătaia soarelui torid al amiezii sau parcurgînd potecile ascunse ale junglei, traversînd riuri sau plaje întinse de nisip. Mi-a rămas vie în amintire întîlnirea cu familia unui pescar ce locuia într-o căsuță lacustră din imediata apropiere a țărmului unei insule situate în mijlocul fluviului Zair. Pescarul, bucuros de oas-

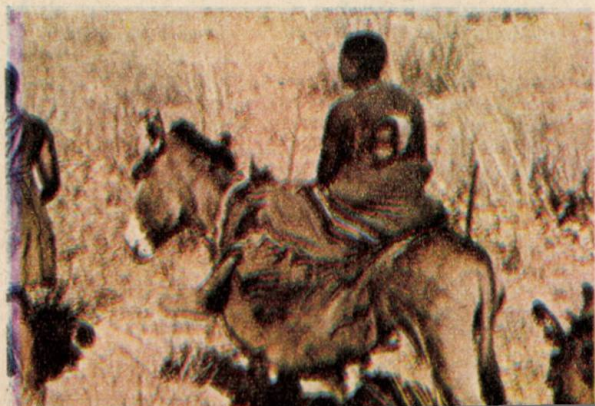
peți, ne povestea cum își câștiga existența vinînd în cursul nopții, cu niște harpoe ingenios concepute de el, pești mari, foarte căutați pe plajă. În timp ce ne vorbea, au apărut din ierburile înalte din jur cîțiva copii. La vederea lor, a început să ne vorbească cu mindrie despre familia lui. De la el am aflat că doi dintre copiii săi sînt elevi la școala primară. Dar pe această insulă, locuită doar de cîteva familii de pescari și supusă în permanență capriciilor apelor fluviului, nu există școală. În fleacurile dimineții, după încheierea pescuitului, îi ia pe cei doi copii în pirogă și pornește pe apele parcă fără sfîrșit ale fluviului. Li lasă la mal, de unde aceștia se îndreaptă spre școală. La amiază întregul traseu este refăcut în sens invers.

Copiii zairezi sînt iscoditori și pricepuți, activi și talentați. Manifestă înclinații deosebite spre activitățile practice. Astfel, ei confecționează jucării mecanice variate cu mijloace simple. Sînt, totodată, iubitori și creatori de artă, preluînd și perpetuînd vechea tradiție a sculpturii măștilor și statuetelor. Este emoționant să-i vezi dansînd în ritmul tam-tam-ului de la vîrsta cea mai fragedă, cu o virtuozitate desăvîrșită. Copiii participă alături de adulți la ritualurile de sîrbătoare sau la cele ale vieții cotidiene. În orice sat din Zair poți vedea, în fața caselor, grupuri de copii care se mișcă neobișnuiți în ritmul ancestral, numai de ei cunoscut, avînd întipărită pe față tainica trăire a unui sentiment ce răzbate din istoria străveche a populației zaireze.

DOINA BECHEANU

COPII ȘI APA. Populația boșimană, odinioară numeroasă în zona australiană a Africii, mai poate fi întîlnită rătăcind în grupuri mici prin deșertul Kalahari. Libertatea lor de mișcare este mult îngreunată ca urmare a restrîngerii resurselor de apă — o mare parte dintre acestea au fost luate în stăpînire de colonialiști — și a dispariției treptate a locurilor tradiționale de vînațoare. În a-

ceste condiții, boșimanii sînt nevoiți să se stabilească în acele regiuni în care mai au încă acces la apă. Caracteristică pentru acești locuitori din sudul Africii este transportarea în cursul lungilor peregrinări a copiilor mici în săculeți prinși de spatelul părinților lor. Copiii, care împărtășesc din plin vitregiile vieții părinților lor, încearcă să imite preocupările acestora.

„SPERANȚE PENTRU ANUL 2000“...

A FOST TITLUL UNEI RECENTE ANCHETE ÎNTREPRINSE CU PRILEJUL ANULUI INTERNAȚIONAL AL COPILULUI PRINTRE COPII DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ DIN DIFERITE ȚĂRI ALE LUMII. IATĂ CE AU RĂSPUNS CÎȚIVA DINTRE EI:

În anul 2000 voi lucra pămîntul, voi practica culturile rotative și voi utiliza îngrășăminte chimice. Vreau ca toți locuitorii țării mele să aibă alimente suficiente.

TOM ODHIAMBO (Kenia)

Nu vreau să devin bogat... De ce să posezi mai mult decît ai nevoie? Din moment ce ai o locuință, familie, prieteni și un loc de muncă, trebuie să fi mulțumit.

DESMOND THOMAS (Jamaica)

Casele vor fi construite din piatră. Ele vor costa 250 de dolari și vor dura o lungă perioadă de timp. Drumurile vor fi asfaltate. Nu vor mai exista cerșetori și oameni săraci. Toată lumea va avea de lucru și de mîncare.

ASANATU KOROMA (Sierra Leone)

În anul 2000 vreau să fie pace și doresc ca toți părinții să fie ca ai mei: să-și înțeleagă copiii, să nu-i bată. Unii părinți își lovesc copiii peste cap cu nuiiele, ceea ce poate duce la vătămarea vederii acestora.

MARIBEL OLAYA (Peru)

Voi împlini în anul 2000 vîrsta de 38 de ani. Atunci voi fi arhitect. Vreau să construiesc case care nu numai să înfrumusețeze lumea, dar să aducă și fericire. Oamenii care vor locui în casele făcute de mine vor zîmbi și vor fi fericiți.

ANAWARA KHAN (Bangladesh)

Încerc să-mi imaginez viața omului în anul 2000. Ca în fiecare dimineață, omul se scoală devreme și dă drumul televizorului cu imagine tridimensională. Află toate știrile în circa zece minute, apoi folosește drept ascensor un tub care utilizează forța anti-gravitatională. Urcă în automobilul său cu tracțiune pe bază de aer sub presiune și pornește spre locul de muncă. Seara și-o petrece cu jocuri computerizate.

ROBERT KALISIEWICZ (R.P. Polonă)

Aș dori ca toți oamenii să fie fericiți și să aibă cu ce să se hrănească. Trebuie ca aceia care trăiesc în țările sărace să poată ameliora solul, ca să devină cultivabil. Mai trebuie să avem în lume multe școli...

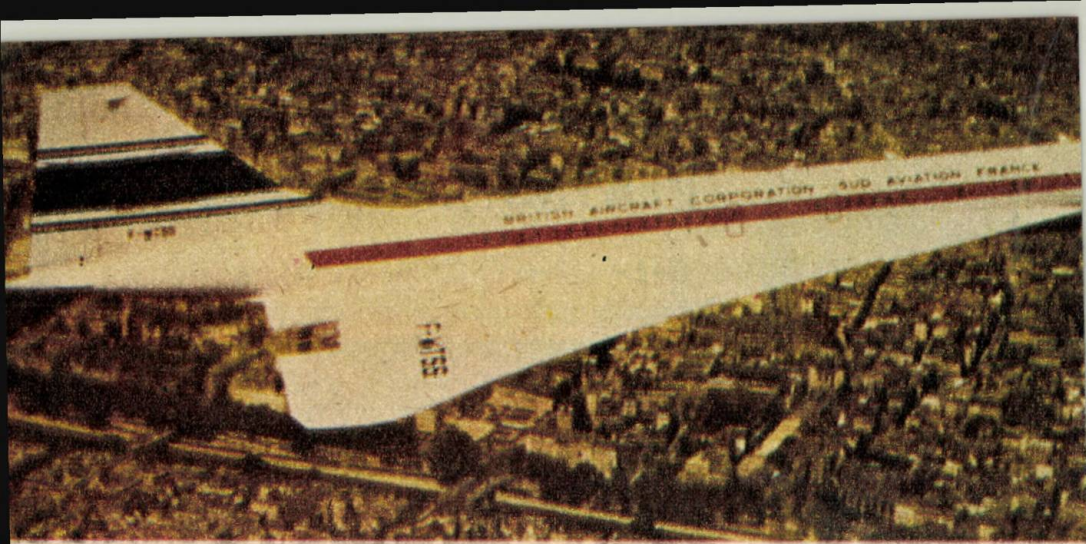
MIREILLE (Belgia)

TOM ODHIAMBO

DESMOND THOMAS

ASANATU KOROMA

MARIBEL OLAYA

PASAREA INTELIGENȚA

ACAD. ELIE CARAFOLI DESPRE AVIONUL
ANULUI 2000

În ultimele decenii aviația a luat un avânt impetuos și contribuie în mod neîndoios la progresul exploziv al științei și tehnicii și, prin aceasta, al civilizației umane. Ritmul de dezvoltare a fost și este vertiginos, încât aviația poate să reprezinte un exemplu viu al revoluției științifice și tehnice prin înseși evenimentele spectaculare ce s-au succedat într-un timp foarte scurt.

Intr-adevăr, dacă în multe alte domenii progresele apar în salturi ritmice mai mult sau mai puțin importante, care conduc la schimbări radicale după un timp destul de îndelungat, în domeniul aerospațial în general și aeronautic în special revoluția științifică și tehnică se înregistrează într-o formă concretă și precisă, prin evenimente epocale, care se succed extrem de rapid. Depășirea de câteva ori a vitezei

sunetului, mergând chiar până la avionul orbital, denumit astăzi «naveta spațială», care va face legătura cu navele cosmice lansate în spațiu, realizarea avioanelor supersonice de mare tonaj, apoi așa-zisele avioane gigantice, pentru transportul de pasageri și mărfuri, avioanele cu decolare și aterizare scurtă și la verticală sînt numai cîteva din salturile spectaculare înregistrate de aeronautică în ultimele decenii.

De altfel, și astronautica propriu-zisă a beneficiat și beneficiază de întreaga experiență tehnică și industrială acumulată în aeronautică, pe care a dezvoltat-o pe diverse planuri, iar rezultatele spectaculare obținute în cosmos se întorc acum și își găsesc multiple aplicații în însăși dezvoltarea aeronauticii, care înaintează cu pași siguri spre

aviația ultrarapidă, intrată acum în preocupările curente. De altfel, aviația supersonică de pasageri și mărfuri a anulat practic distanțele dintre țări îndepărtate. Marile evenimente dintr-un loc al globului pămîntesc au repercusiuni directe și nemijlocite asupra întregii omeniri prin contactul rapid și concret dintre oameni și prin hotărîrile imediate ce se pot lua ca urmare a unor evenimente extraordinare.

Începînd cu avioanele utilitare—agricole, sanitare, de școală și antrenament, taxiuri aeriene etc., cu viteze subsonice relativ mici — pînă la avioanele de viteză mare, în apropiere de viteza sunetului, și cele supersonice, care depășesc de cîteva ori viteza sunetului, există o gamă întreagă de tipuri de avioane pentru scopuri diferite, care se așază pe o scară

mare de viteze, ce constituie, de altfel, și unul dintre cele mai uzitate criterii de clasificare a avioanelor. În criteriile de viteză se prevăd, în mare, următoarele clase, care reprezintă numai o schemă aproximativă de clasificare. Se pot enumera astfel:

Avioane subsonice (până la circa 500 km/oră), avioane subsonice de mare viteză (până la circa 1 100 km/oră), avioane transsonice (în jurul vitezei sunetului, la care cele două regimuri, subsonic și supersonic, pot coexista în diferite părți ale aripii avionului), apoi avionul supersonic (până la circa 4 000 km/oră), avionul hipersonic (peste 4 000 km/oră), cuprinzând și navele spațiale, care fac legătura cu vehiculele cosmice, și în fine unele rachete cosmice care evoluează în spațiul atmosferic.

Se putea face și altă clasificare, după scop și misiune, dar, pentru ce am de spus în continuare, viteza caracterizează mai bine gradul de dezvoltare a aviației și scoate în evidență preocupările actuale și tendințele sale în viitorul foarte apropiat. În acest sens, voi aborda în mod deosebit o problemă de mare actualitate, printre altele tot atât de actuale, și anume:

investigațiile de astăzi pentru avionul de mâine, să zicem din anul 2000.

S-a observat că de la prima concepție a schemei unui nou avion până la fabricarea sa în serie — trecând prin studiile pregătitoare, prin încercările pe machetă în laboratorul aerodinamic, urmate de proiectare, realizarea prototipului, punerea la punct a avionului prin încercări în zbor, omologarea sa pentru a i se determina performanțele și a se controla dacă satis-

face toate condițiile de zbor și de utilizare ale beneficiarului, construirea primelor avioane de pre-serie etc. — trece un timp considerabil, între 10 și 25 de ani, după dimensiunile și complexitatea avionului.

Deci, pentru avionul complex optim din anul 2000, preocupările și activitatea de pregătire au început de ieri și continuă mai departe pe toate meridianele; iar anumite tipuri de avioane de mare importanță pentru viitor sînt perfect definite în acest moment.

Iată ce se cere unui astfel de avion complex și sofisticat:

— zborul avionului, la

orice regim de durată, să consume minimum de combustibil, cerință de cea mai mare actualitate; aceasta implică în primul rînd ca rezistența la înaintare a avionului să fie cît mai mică pentru oțicere din aceste regimuri;

— greutatea maximă pe care o poate ridica un astfel de avion să fie cît mai mare pentru categoria sa;

— viteza de aterizare să fie cît mai mică, deci portanța aripii pentru această poziție să fie cît

mai ridicată;

— avionul trebuie să fie stabil în orice împrejurare;

— pentru avionul supersonic, care trece în mod necesar prin toate regimurile: subsonic, transsonic, supersonic, este nevoie ca trecerea să se facă într-un ritm continuu;

— efectele rafalelor și ale atmosferei perturbate (agitate) trebuie să fie atenuate, fără evoluții bruște;

— performanțele avionului să fie cît mai bune (optime); printre acestea vom menționa: rularea la sol, decolarea, urcarea, plafonul, maniabilitatea, manevrabilitatea, durata de zbor etc. etc.

— zborul avionului, la

mai ridicată;

— avionul trebuie să fie stabil în orice împrejurare;

— pentru avionul supersonic, care trece în mod necesar prin toate regimurile: subsonic, transsonic, supersonic, este nevoie ca trecerea să se facă într-un ritm continuu;

— efectele rafalelor și ale atmosferei perturbate (agitate) trebuie să fie atenuate, fără evoluții bruște;

— performanțele avionului să fie cît mai bune (optime); printre acestea vom menționa: rularea la sol, decolarea, urcarea, plafonul, maniabilitatea, manevrabilitatea, durata de zbor etc. etc.

Toate pozițiile de zbor mai îndelungat, precum și trecerile de la o poziție la alta vor fi automat optimizate.

Pe lângă cele de mai sus, este necesar să se aplice un sistem de construcție și o tehnologie de fabricație cât mai raționale, pentru ca greutatea structurii avionului să fie cât mai mică, iar prețul său de cost, de asemenea, cât mai mic.

Aceste condiții se pot satisface numai parțial, deoarece unele se contradic: dacă o aripă de avion este bună pentru o anumită poziție, pentru aterizare, spre exemplu, aceasta nu este întotdeauna bună pentru o viteză maximă, la care se cere, bineînțeles, o finete cât mai mare.

Vom remarca mai departe că fuzelajul, pe bază de necesități, în funcție de volumul echipamentelor și pe considerente tehnice de structură, se poate dimensiona mai ușor și de asemenea se poate carena pentru a obține o mică rezistență la înaintare (o finete mare); racordarea cu aripa, deși necesită un studiu mai aprofundat și încercări multiple, se poate totuși optimiza prin mijloace relativ curențe. Pe de altă parte, în ceea ce privește comenzile: ampenajul orizontal (stabilizator și profundor), ampenajul vertical (derivă și direcție), aripioarele pentru controlul lateral etc., toate aceste organe de comandă și control pot fi dimensionate corect pentru orice tip de avion; eventual acestea se pot corecta și în faza finală.

O aripă însă nu se poate adapta pentru toate regimurile de zbor și nici nu poate să corespundă unei forme optime necesare pentru fiecare poziție în parte; într-adevăr, aripa își are caracteristicile sale, care nu se pot schimba, și deci trebuie

să le utilizăm așa cum sînt, în detrimentul unor performanțe importante, pe care le dorim cât mai bune.

S-ar părea deci că este imposibil să satisfacem cu o singură aripă toate condițiile care se cer pentru acel avion complex optim.

Toate colectivele de încercări și proiectări ale marilor instituții de aviație care se ocupă de avionul viitorului — în prima etapă de avionul anului 2000 — înclină spre aceeași soluție, aceea de a echipa acest avion complex cu o aripă deformabilă, în așa fel încît pentru fiecare poziție și în orice regim de zbor această aripă deformată să acuze forma optimă.

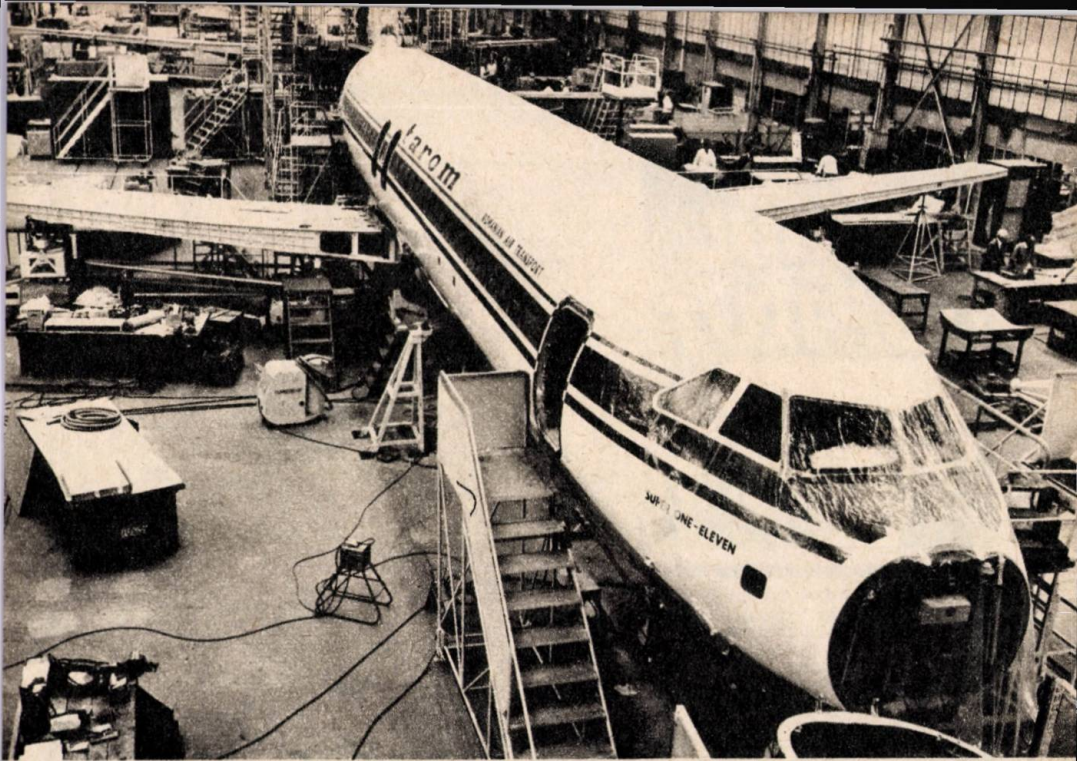
În acest sens se alege mai întîi un profil aerodinamic cu anumite calități în funcție de evoluția avionului, care să corespundă — pentru o categorie și tip de avion bine definite ca misiune și scop — la poziția și regimul de viteză cele mai uzitate în exploatarea acestui avion. Ca formă geometrică în plan, aripa întreagă generată de profilul sau profilele alese poate fi în general trapezoidală, quasi-elicptică, aripă delta sau altă formă dictată de considerente constructive. Pentru o altă poziție de zbor aripa nu mai corespunde condițiilor optime; de aceea se caută în acest caz să se deformeze în așa fel aripa încît să poată corespunde la un optimum și în această nouă poziție. În acest sens, specialiștii cercetează în suferia aerodinamică diferite sisteme de deformare și stabilesc caracteristicile aerodinamice la fiecare configurație geometrică a acestor deformări. În general, se fac mai multe machete reprezentînd aceste configurații geometrice de deformare, stabilind o serie întreagă de aripi deformatate, care ar co-

respunde fiecare unei anumite poziții de regim optim de zbor. La aceste aripi se caută să se evite anumite fenomene de mișcare a aerului sau să se micșoreze efectele lor nocive, cum ar fi în special desprinderile de curent de pe suprafața aripii. Prin mijloace adecvate aripa poate fi deformată în așa fel încît să corespundă la poziția sa și la regimul de zbor considerat și necesar pentru evoluția zborului (decolare, urcare, regim curent de croazieră pentru aviația de transport, regim de utilizare în diferite scopuri civile sau militare, regim de planare, de aterizare etc.).

Grație progresului tehnologiei moderne, aripa — eventual și alte organe ale avionului — poate fi confecționată din materiale compozite, cu fibre de bor, grafit sau Kevlar, care să-i asigure toate caracteristicile de rezistență mecanică, permițînd în același timp și deformările necesare în sensul optimizării aripii din punct de vedere aerodinamic.

Întregul avion este acum un sistem complex: aripa deformabilă, care reprezintă și organul principal al avionului, apoi ansamblul suprafețelor de comandă (ampenaje orizontale și verticale, aripioare laterale), sistemul de propulsie etc. Pentru orice evoluție a acestui avion complex, toate organele trebuie să concureze în stabilirea aranjamentului optim.

În această viziune, pilotul este el însuși integrat în întregul sistem logic de mare complexitate care comandă modificarea aripii și a regimului de funcționare a motorului și acționează pe suprafețele de comandă, astfel încît să se obțină zborul optim corespunzător unei evoluții derivate din misiunea avionului.

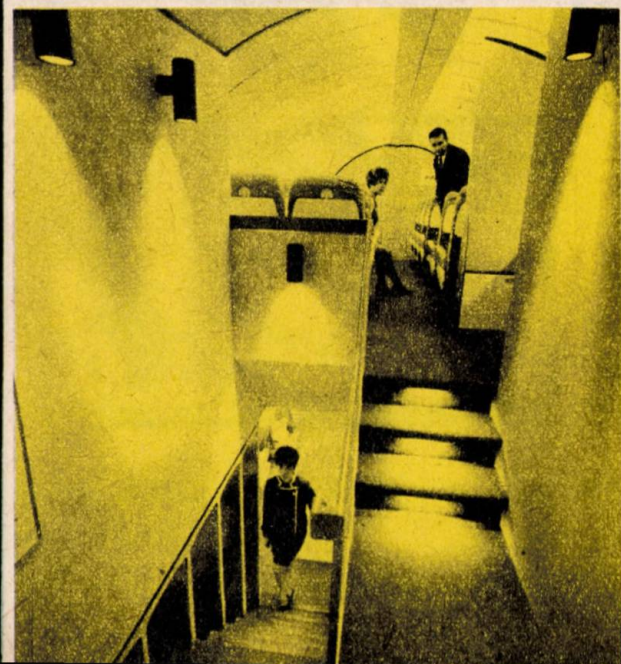
Toate acestea sînt realizate cu ajutorul unui calculator — sau a două calculatoare, pentru siguranță. În acest concept, chiar dacă stabilitatea naturală a avionului — aceea de a face ca acesta să revină la poziția sa inițială după orice perturbație de zbor, condiție absolut necesară pentru avioanele rigide de astăzi — nu este sa-

tisfăcută, aceasta este înlocuită printr-o stabilitate artificială, care este asigurată prin suprafețele de comandă și deformarea aripii, intervenind toate simultan și în mod automat în fiecare moment pentru readucerea avionului în poziția înscrisă în programul de zbor prestabilit. Pilotul, care trebuie să aibă o pregătire

tehnico-științifică de înalt nivel, precum și o măiestrie de pilotaj adecvată, joacă acum un rol de supraveghetor, după ce și-a însușit însă în prealabil tehnica programării întregii evoluții de zbor pentru fiecare misiune în parte, putînd acționa totuși în orice moment și în caz de incident de zbor provenit din perturbații neprevăzute.

Acest avion al anului 2000 se conduce singur, urmînd o evoluție prestabilită și căutîndu-și neconștient pozițiile optime de zbor, strecurîndu-se printre dificultățile ce apar pe parcursul traiectoriei sale, evitîndu-le sau diminuînd efectele lor nocive și ajungînd la destinație fără incidente.

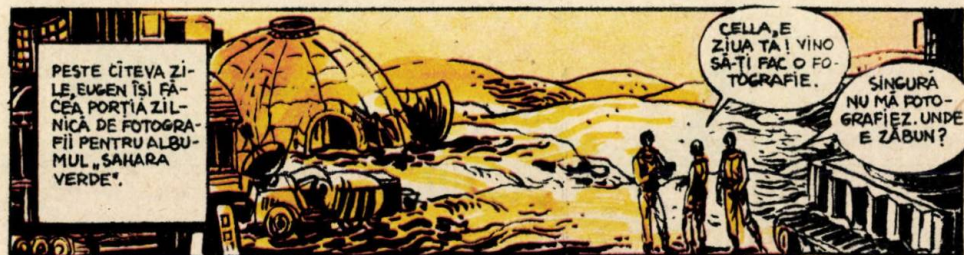
Această realizare în curs de perfecțare acum și în anii care vin nu se putea îndeplini decît printr-o cooperare strînsă a tuturor domeniilor științifice de frunte ce concură cu succes la elaborarea celui mai complex vehicul aerian, produs de vîrf al industriei de mare precizie și nivel tehnologic.

FLUVIUL DISPĂRUT

EXPEDITIA SUBTERANĂ PROMITEA SĂ FIE DE LUNGĂ DURATĂ. GALERIA VESTICĂ, DE PROPORTII CICLOPICE, COBORA CONTINUU, NETEZITĂ DE APELE FLUVIULUI DISPĂRUT, ALBIA SE PRĂVALEA UNEORI ÎN CASCADE VERTIGINOASE.

